

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI FACULTATEA DE DREPT

Conferința națională organizată cu prilejul „DIES ACADEMICI”

„Dinamica interpretării normei juridice – scenarii teoretice, ipostaze practice”

25 octombrie 2024

PANEL I

Ioana Maria COSTEA (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Controlul fiscal - un tango cu un pas în plus/ Fiscal control - an extrastep tango*

Rezumat: Controlul fiscal este o instituție poliformă, cu parametri și consecințe variabile. Această geometrie este rezultatul unor intervenții normative plurale, pe care le vom aborda într-un registru de dialog intern puterii publice. Studiul nostru își propune să evalueze viabilitatea acestei construcții poliforme, în căutarea unor cacofonii juridice și cu o preocupare secundară față de poziția juridică a contribuabilului.

Abstract: Fiscal control is a polyform institution, with variable parameters and consequences. This geometry is the result of plural normative interventions, which we will address in a register of internal dialogue of the public power. Our study aims to assess the viability of this polyform construction, looking for legal cacophonies and with a secondary concern to the legal position of the taxpayer.

Cuvinte cheie: control fiscal, risc fiscal, drepturile contribuabilului

Key-words: tax control, tax risc, taxpayer rights

Diana BOTĂU (Facultatea de Drept, Universitatea Babeș-Bolyai) - *Interpretarea normelor internaționale convenționale - certitudini teoretice și provocări practice/ Interpretation of conventional international rules – theoretical certitudes and practical challenges*

Rezumat: Soluționarea problemelor juridice nu este doar o chestiune “de drept”, ci și una de ordin lingvistic. Cei implicați în drept sau afectați de el nu sunt întotdeauna nativi ai aceleiași limbi și nu împărtășesc în mod necesar aceleași concept juridice.

S-ar crede că asemenea bariere lingvistice sunt absente în dreptul internațional. Însă căutarea sensului clar și rezonabil al unei norme internaționale nu presupune neapărat un drum drept, așa cum ar putea părea. În plus, versiunile lingvistice diferite ale aceluiași tratat, beneficiind de aceeași autoritate juridică, multiplică provocările la adresa interpretării normelor internaționale convenționale și pot pretinde expertiza unor specialiști în traducere, în drept comparat și în lingvistică.

Jurisprudența instanțelor internaționale, și chiar a instanțelor naționale, indică spre astfel de provocări interpretative ale dreptului internațional și spre acel butterfly-effect pe care acestea îl pot crea, în concret.

Abstract: Deciding what to do about specific legal problems is not only a legal matter but also a linguistic one. Relevant participants don't communicate in the same language and sometimes they do not even share the same legal concepts.

One might think that such legal-linguistic barriers are absent within international law, given its universal lingua franca. However, searching for the clear and rational meaning of an international rule is not always as straightforward as it might seem at first sight. Ambiguities, redundances, incomplete texts, etc. make room for a variety of “interpretative issues” in international law as well. Moreover, the multiple equally authoritative versions of most treaties add to the challenge of interpretation, often engaging translation theorists, comparative law experts, and linguistics specialists.

The case law of international and even national tribunals highlights such interpretative challenges of international law while testifying for the butterfly effect they may create.

Cuvinte cheie: interpretare, normă convențională, Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor, sens clar, text autentic

Key-words: interpretation, conventional rule, Vienna Convention on the Law of Treaties, clear meaning, authentic text

Carmen MOLDOVAN, Andreea-Iuliana PRISACARIU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Limite și provocări în aplicarea imunității de jurisdicție a statelor/ Limits and challenges in the application of state immunity from jurisdiction*

Rezumat: În raporturile juridice internaționale statele beneficiază de imunitate de jurisdicție și imunitate de executare, o consecință a principiului suveranității și a poziției de egalitate a statelor. Ca efect al imunității de jurisdicție, asupra unui stat nu poate fi impusă autoritatea și nici aplicată legislația altui stat. Aplicarea principiului imunității de jurisdicție cunoaște anumite limite și generează multiple provocări. Normele juridice privind imunitatea de jurisdicție a statelor au fost analizate de Curtea Internațională de Justiție în două cauze având ca state părți Germania și Italia. O primă cerere, introdusă în 2008, a fost soluționată printr-o Hotărâre pronunțată în 2012. În 2022 Germania a introdus o a doua cerere referitoare la încălcarea principiului imunității de jurisdicție. Statul german a solicitat Curții Internaționale de Justiție să confirme că o serie de acțiuni ale autorităților italiene, inclusiv

executarea silită a unor bunuri deținute de statul german pe teritoriul Italiei, pentru a plăti despăgubiri cerute de victimele celui de-al Doilea Război Mondial, reprezintă o încălcare a imunității sale de jurisdicție. Ne propunem să nuanțăm limite și dificultăți în aplicarea imunității de jurisdicție a statelor, pornind de la interpretarea dată normelor juridice specifice de Curtea Internațională de Justiție în cauza Germania c. Italia aflată în prezent pe rolul Curții Internaționale de Justiție.

Abstract: In international legal relations, states benefit from jurisdictional immunity and immunity from enforcement, which are consequences of the principle of sovereignty and the equality of states. As an effect of jurisdictional immunity, no authority or legislation of another state can be imposed on a state. The application of the principle of jurisdictional immunity has certain limits and generates multiple challenges. The legal norms regarding the jurisdictional immunity of states have been analyzed by the International Court of Justice in two cases involving Germany and Italy. The first request, submitted in 2008, was resolved through a judgment issued in 2012. In 2022, Germany filed a second request concerning the violation of the principle of jurisdictional immunity. The German state requested the International Court of Justice to confirm that a series of actions taken by the Italian authorities, including the forced execution of assets held by the German state on Italian territory to pay reparations claimed by victims of World War II, constitutes a violation of its jurisdictional immunity. We aim to clarify the limits and difficulties in applying the jurisdictional immunity of states, starting from the interpretation given to specific legal norms by the International Court of Justice in the case of Germany v. Italy, which is currently pending before the International Court of Justice.

Cuvinte cheie: imunitate de jurisdicție, principiul suveranității, imunitate de executare, principiul imunității restrictive

Key-words: jurisdictional immunity, principle of sovereignty, immunity from enforcement, restrictive immunity principle

Despina-Martha ILUCĂ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Contururi jurisprudențiale ale principiului nereturnării în interpretarea Curții de Justiție a Uniunii Europene/ Case-law Outlines of the Principle of Non-refoulement in the Interpretation of the Court of Justice of the European Union*

Rezumat: Prezentul studiu explorează evoluția principiului nereturnării în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), accentuând modul în care instanța unională a interpretat dispoziții din acte de drept derivat prin raportare la acest principiu. Nereturnarea, întemeiată pe respectarea drepturilor fundamentale, joacă un rol esențial în politica Uniunii Europene privind azilul și, cu valențe diferite, și în materia migrației. Lucrarea evidențiază rolul CJUE în conturarea unei protecții juridice eficiente împotriva returnărilor către state unde există riscul de persecuție sau de încălcări grave ale drepturilor omului. Pentru a oferi o perspectivă de ansamblu asupra jurisprudenței relevante, vor fi subliniate implicațiile practice ale deciziilor Curții în cazuri de refuz de acordare a protecției internaționale, situații de detenție și transfer, demonstrând modul în care acest principiu este consolidat și adaptat la contextul actual european.

Abstract: The present study explores the evolution of the principle of non-refoulement in the case-law of the Court of Justice of the European Union (CJEU), emphasizing the way in which the EU court interpreted provisions from secondary law acts by reference to this

principle. Non-refoulement, based on fundamental rights, plays an essential role in the European Union's asylum policy and, with different valences, also in the matter of migration. The paper highlights the role of the CJEU in shaping an effective legal protection against returns to states where there is a risk of persecution or serious human rights violations. In order to provide an overview of the relevant case-law, the practical implications of the Court's decisions in cases of refusal of international protection, detention and transfer situations will be highlighted, demonstrating how this principle is reinforced and adapted to the current European context.

Cuvinte cheie: principiul nereturnării, jurisprudență CJUE, politica Uniunii în materie de azil, politica Uniunii în materie de migrație

Key-words: non-refoulement principle, CJEU case-law, EU asylum policy, EU migration policy

Ramona Daniela STÂNGACIU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Deconstructivism pe tărâmul invențiilor obținute utilizând inteligența artificială/ Deconstructivism in the realm of AI assisted inventions*

Rezumat: Inteligența artificială (IA) se află în centrul discuțiilor în ceea ce privește tehnologia, iar impactul semnificativ asupra peisajului juridic nu poate fi negat. De la preocupările privind calitatea de autor cu privire la operele generate de inteligența artificială, până la brevetabilitatea invențiilor generate de IA, este clar că nimeni nu poate nega impactul semnificativ pe care algoritmi îl vor avea asupra modului în care se configurează domeniul proprietății intelectuale. Prin studiul nostru ne propunem să explorăm modul în care funcționează algoritmi IA și să examinăm provocările pe care le ridică, analizând posibilitatea de brevetare a invențiilor generate de IA, prin prisma cadrului de reglementare existent, care guvernează drepturile de proprietate intelectuală. Vom recurge, în acest sens, la metodele de analiză conceptuală și de cercetare descriptivă, pentru a avea o mai bună înțelegere a cadrului juridic existent. Mai mult, analiza comparativă a normelor juridice va evidenția diferențele în ceea ce privește conceptul de brevetabilitate, în lumina diferitelor legislații. Pe acest fond, IA, cel mai probabil, va deconstrui și reconstrui peisajul normativ din perspectiva dreptului proprietății intelectuale.

Abstract: Generative AI is at the forefront of every discussion nowadays in terms of technology and we cannot deny that it has and will have a significant impact on the legal landscape. From authorship concerns over AI generated works, to patentability of AI-assisted inventions, it is clear that no one can deny the significant impact that algorithms will have on how the entire IP field is shaped. Through our study, we aim to explore how generative AI algorithms function and to examine the challenges that they pose, analysing the patentability of AI-assisted/AI-generated inventions, through the lens of the existing regulatory framework governing intellectual property rights. We will resort to the methods of conceptual analysis and descriptive research to achieve a better understanding of the current legal framework. Moreover, a comparative analysis of the legal rules will bring to the light the differences regarding the concept of patentability. As such, AI is, most likely, going to reconstruct or deconstruct the normative landscape in terms of Intellectual Property Law.

Cuvinte cheie: inteligență artificială, brevet, USPTO, EPO

Key words: artificial intelligence, patents, USPTO, EPO

Elena-Laura POSTOLACHE (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)- *Despre (in)suficiență în reglementarea dreptului de a cere restituirea/ On the (In)sufficiency of Regulating the Right to Claim Restitution*

Rezumat: Într-o manieră ludică și maieutică, prezentul studiu își propune să abordeze pe de o parte, limitările reglementărilor fiscale naționale privind dreptul de a cere restituirea, iar pe de altă parte, rolul principiilor dreptului în dezvoltarea și interpretarea cadrului juridic normativ. Configurat între vis și realitate, exercitarea acestui drept poate implica pentru contribuabil o incursiune într-o lume de basm, în care simpla sabie, litera legii, se dovedește a fi insuficientă. În călătoria sa inițiativă, eroul nostru este însă vegheat de călăuze antice, cunoscute pe acest tărâm ca fiind „Principiile Dreptului”. Finalmente, în iminenta luptă ce se configurează, succesul aventurii poate fi asigurat doar prin iscusință și imaginație în abordarea hermeneutică a normei.

Abstract: In a playful and maieutic manner, the present study seeks to address, on the one hand, the limitations of national tax regulations concerning the right to claim restitution, and on the other hand, the role of legal principles in the development and interpretation of the normative legal framework. Situated between dream and reality, the exercise of this right may involve for the taxpayer a journey into a realm where the mere sword, the letter of the law, proves insufficient. On this initiatory journey, however, our protagonist is guided by ancient authorities, known in this domain as the "Principles of Law." Ultimately, in the impending conflict that takes shape, the success of the endeavor may only be secured through skillful and imaginative hermeneutical interpretation of the norm.

Cuvinte cheie: restituire, principii, fiscal, drept, contribuabil, prescripție extinctivă

Key-words: Restitution, principles, tax law, right, taxpayer, statute of limitation

Bianca-Maria DESPA-RUSU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)- *Jocurile reprezentării: considerații teoretice și practice asupra conceptului de agent dependent/ The representation games: theoretical and practical considerations on the concept of dependent agent*

Rezumat: În dinamica economică internațională, puternic expusă provocărilor generate de mobilitatea fără precedent a modelelor de afaceri moderne și de progresul digital, un rol crucial în asigurarea justului echilibru dintre protecția suveranității fiscale a statelor și pretenția legitimă de a impozita veniturile obținute din activități economice desfășurate transfrontalier, astfel încât să fie evitate suprapuneri ale jurisdicțiilor fiscale, dar și comportamentele fiscale neloiale, îi este atribuit sediului permanent, instrument patentat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și integrat atât în convenții internaționale bilaterale, cât și în legislațiile interne.

Agentul dependent este o formă atipică a sediului permanent, detașată de condiția tangibilă a existenței unui situs pe teritoriul statului în care rezidentul desfășoară activitate economică transfrontalieră relevantă și îmbrățișând valențe ale reprezentării juridice. Prezentul studiu urmărește explorarea critică a particularităților conceptuale și condițiilor de existență asociate agentului dependent, cu reliefarea provocărilor practice asociate noțiunii, în reglementarea acestuia din normele internaționale de tip soft law, dar și din normele interne cu forță juridică obligatorie.

Abstract: In the international economic dynamics, highly exposed to the challenges generated by the unprecedented mobility of modern business models and digital progress, a crucial role in ensuring the right balance between the protection of the tax sovereignty of states and the legitimate claim to impose the income obtained from cross-border economic activities, so as to avoid overlapping tax jurisdictions and unfair tax behavior, is attributed to the permanent establishment, an instrument patented by the Organization for Economic Cooperation and Development and integrated both in bilateral international conventions and in domestic legislation.

The dependent agent is an atypical form of permanent establishment, detached from the tangible condition of a situs needed to exist on the territory of the state in which the resident carries out the relevant cross-border economic activity and embracing valences of legal representation. This study aims to critically explore the conceptual particularities and conditions of existence associated with the dependent agent, highlighting the practical challenges associated with the notion, in its regulation in international soft law and legally binding domestic rules.

Cuvinte cheie: agent dependent; sediu permanent; reprezentare; nerezident; OCDE

Key-words: dependent agent; permanent establishment; representation; nonresident; OECD

Maria LAIU-TINCU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Autonomia financiară prin impozitele și taxele locale/ Financial autonomy through local taxation*

Rezumat: Prezentul studiu își propune o analiză a autonomiei financiare locale a unităților administrativ-teritoriale, care izvorăște din cele două principii constituționale privind organizarea administrației publice locale, principiul descentralizării și al autonomiei locale. Vom debuta cu interpretarea dispozițiilor normative care reglementează noțiunea de autonomie locală (financiară) iar mai apoi, vom identifica modalitățile de finanțare ale bugetului local și în mod subsecvent, gradul de dependență bugetară între nivelul central și cel local. În acest demers, interesul cercetării noastre este acela de a răspunde interogației privind caracterul real al autonomiei financiare a bugetelor locale, prin impozitele și taxele locale.

Abstract: The present study aims to analyze the local financial autonomy of local administrative-territorial units, which stems from the two constitutional principles on the organization of local public administration, the principle of decentralization and local autonomy. We will begin with the interpretation of the normative provisions regulating the notion of local (financial) autonomy and then, we will identify the ways of financing the local budget and subsequently, the level of budgetary dependence between the central and local

level. In this process, the interest of our research is to answer the question of the real nature of the financial autonomy of local budgets through local taxes and fees.

Cuvinte cheie: impozite și taxe locale; principiul descentralizării, principiul autonomiei locale

Key-words: local taxes and fees; principle of decentralization, principle of local autonomy

Galan IRINA (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Rolul deciziilor Comisiei fiscale centrale în interpretarea normelor fiscale/ The significance of the decisions of the Central Fiscal Commission regarding the interpretation of fiscal law*

Rezumat: Legalitatea impunerii presupune stabilirea obligațiilor fiscale prin lege, care trebuie să întrunească imperativele clarității și accesibilității. Cu toate acestea, în practică legea fiscală suportă multiple interpretări (cel mai adesea contrare) din partea organelor fiscale care sunt chemate să o aplice. Cu referire la interpretarea normelor fiscale, o particularitate în materie o reprezintă deciziile Comisiei fiscale centrale. Principala problemă juridică pe care o ridică deciziile adoptate de către această comisie o reprezintă forța pe care acestea o au în configurația sistemului juridic. O ipoteză particulară vizează emiterea unor decizii interpretative contrare legislației primare, dar căroră legiuitorul le-a conferit un caracter obligatoriu. Din acest motiv, ne propunem să analizăm regimul juridic al acestor decizii interpretative, locul și rolul acestora în configurația izvoarelor de drept fiscal. Cu alte cuvinte, dorim să răspundem următoarei întrebări: în ce măsură deciziile Comisiei fiscale centrale (care este o autoritate administrativă) au caracter obligatoriu pentru contribuabili și pentru instanțele de judecată chemate să exercite controlul jurisdicțional asupra actelor administrative fiscale?

Abstract: The legality of taxation implies the establishment of fiscal obligations by law, which should be clear and accessible. In practice, the tax law supports multiple interpretations (most often contrary) from the tax authorities that are called to apply it. With reference to the interpretation of fiscal rules, a particularity in the matter is represented by the decisions of the Central Fiscal Commission. The main legal issue raised by the decisions adopted by this commission is the force they have in the configuration of the legal system. A particular hypothesis concerns the issue of interpretative decisions contrary to the primary legislation, but to which the legislator conferred a binding character. For this reason, we propose to analyze the legal regime of these interpretative decisions, their place and role in the configuration of the sources of tax law. We intend to answer the following question: Are the decisions of the Central Fiscal Commission (which is an administrative authority) binding for taxpayers and for the courts called to exercise jurisdictional control over fiscal administrative acts?

Cuvinte cheie: Comisia fiscală centrală, interpretare, norme fiscale, decizii interpretative

Key-words: Central fiscal commission, interpretation, fiscal rules, interpretive decisions

George Claudiu PUPĂZAN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)- *Considerații cu privire la răspunderea patrimonială a funcționarului public/ Considerations regarding the civil servant's patrimonial liability*

Rezumat: În cadrul instituției juridice a răspunderii patrimoniale a funcționarului public, o problemă importantă o constituie modul în care sunt calificate, din punct de vedere juridic, acele acte prin intermediul cărora conducătorul autorității sau instituției publice prejudiciate își poate recupera paguba produsă de funcționarul public. Stabilirea corectă a naturii juridice a deciziei de imputare precum și a angajamentului de plată poate asigura un management eficient a resursei financiare la nivelul autorității sau instituției publice.

Abstract: Within the legal institution of the civil servant's patrimonial liability, an important issue is the way in which the documents are qualified from a legal point of view through which the head of the public institution can recover the damage caused by the civil servant. The correct establishment of the legal nature of the imputation decision as well as the payment commitment can ensure an efficient management of the financial resources available to the public institution.

Cuvinte cheie: funcționar public, răspundere patrimonială, angajament de plată, decizie de imputare

Key words: civil servant, patrimonial liability, payment commitment, imputation decision

Robert DAMASCHIN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)- *Perspective teoretice privind natura juridică a veniturilor obținute în cadrul contractelor de concesiune sau închiriere a bunurilor proprietate publică/ Theoretical perspectives on the legal nature of the income obtained within the concession or lease contracts of public property*

Rezumat: Mecanismele contractuale utilizate de către stat (privit *lato sensu*) presupun o analiză complexă a naturii și implicațiilor de natură financiară pe care acestea le au. În acest context, prezentul articol urmărește o abordare detaliată a naturii juridice pe care o îmbracă veniturile ce se obțin de pe urma utilizării acestor tipuri de contracte. Deși categoria mijloacelor contractuale regăsite în dinamica administrației publice (centrală sau locală) este una extinsă, studiul nostru se concentrează pe două mecanisme contractuale, respectiv contractul de concesiune și contractul de închiriere a bunurilor aflate în proprietatea statului. Aceste două mecanisme contractuale sunt fundamentale în cadrul relațiilor dintre puterea publică și sectorul privat având în vedere că asigură o utilizare eficientă a resurselor publice și contribuie la generarea unor venituri stabile pentru bugetul general. Drept urmare, prezentul studiu are ca scop creionarea perspectivei actuale asupra naturii acestor venituri,

dar și sublinierea principalelor aspecte ce ridică incertitudini și creează provocări pentru cercetările actuale.

Abstract: The contractual mechanisms used by the state (*lato sensu*) implies a complex analysis of the nature and financial implications they have. In this context, this article pursues a detailed approach to the legal nature of the income obtained from the use of these types of contracts. Although the category of contractual means found in the dynamics of public administration (central or local) is an extensive one, our study focuses on two contractual mechanisms, namely the concession contract and the lease contract for state-owned assets. These two contractual mechanisms are fundamental in the relations between the public power and the private sector considering that they ensure an efficient use of public resources and contribute to the generation of stable revenues for the general budget. As a result, the present study aims to outline the current perspective on the nature of these revenues, but also to highlight the main aspects that raise uncertainties and create challenges for current research.

Cuvinte cheie: Contract de concesiune, contract de închiriere, venituri, buget, resurse publice,

Key-words: Concession contract, loan contract, budget, incomes, public resources

PANEL II

Tudorel TOADER (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)- *Forme, limite și efecte ale interpretării normelor juridice/ Forms, limits and effects of interpretation of legal rules*

Rezumat: Din 1991 până în prezent, legiuitorul nu a adopta nici o lege privind interpretarea legală. În activitatea de desfășurarea justiției, magistrații judecătorești interpretează și aplică norma legală în vederea soluționării cauzei dedusă judecătii. Prin intermediul Recursurilor în interesul legii și a Hotărârilor prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție dă interpretării obligatorii pentru toți judecătorii, în vederea asigurării practicii judiciare unitare. Curtea Constituțională interpretează sensul constituțional al normelor cuprinse în legi și Ordonanțele de Urgență. Normele infra-constituționale se bucură de prezumția relativă de legalitate, în timp ce normele legale se bucură de prezumția relativă de constituționalitate.

Abstract: Since 1991 to date, the legislator has not adopted any law on statutory interpretation. In the activity of dispensing justice, the judges interpret and apply the legal rule in order to resolve the case before them. By means of appeals in the interest of the law and preliminary rulings, the High Court of Cassation and Justice makes interpretation binding on all judges in order to ensure uniform judicial practice. The Constitutional Court interprets the constitutional meaning of rules contained in laws and Emergency Ordinances. Infra-constitutional norms enjoy the relative presumption of legality, while statutory norms enjoy the relative presumption of constitutionality.

Cuvinte cheie: norme juridice, interpretarea legală, prezumția relativă de legalitate, prezumția relativă de constituționalitate, contencios administrativ, contencios constituțional, efecte juridice

Key-words: legal rules, legal interpretation, relative presumption of legality, relative presumption of constitutionality, administrative litigation, constitutional litigation, legal effects

Tudor AVRIGEANU (Institutul de Cercetări Juridice "Acad. Andrei Rădulescu", Academia Română, București)- *"Legea frumuseții juridice". De la interpretare la construcție în drept sau despre contrapunctul practicii și teoriei dreptului la Rudolf von Jhering"/Das Gesetz der juristischen Schönheit" From Interpretation to Construction in Law or on the Counterpoint of the Legal Practice and Theory in Rudolf von Jhering*

Rezumat: În vreme ce interpretarea nu era pentru Rudolf von Jhering (1818-1892) datorită naturii sale receptive nimic altceva decât o formă „inferioară” de jurisprudență științifică, „jurisprudența superioară” productivă dezvoltată ca tehnică juridică prin analiză, concentrare și construcție relevă adevărata natură științifică atât a cercetării dreptului prin teorie (tehnica obiectivă) de către savant, cât și a aplicării lui practice (tehnica subiectivă) de către judecător. Conform primelor două legi ale construcției, construcția juridică a normelor juridice și a hotărârilor judecătorești trebuie să respecte dreptul pozitiv („legea acoperirii”) și să evite inconsecvența logică („legea necontradicției”), în timp ce a treia, „legea frumuseții juridice” – claritatea construcției – servește doar ca ideal regulativ. Nu mai puțin însă, tocmai contrapunctul format de vocile savantului și judecătorului – Jhering a fost și un pasionat muzician! – este cel care dezvăluie sensul profund al acestei legi: modul în care atât știința, cât și arta interpretează dreptul împreună.

Abstract: While the interpretation of a law was for Rudolf von Jhering (1818-1892) due to its receptive nature nothing more than a „low” form of scientific jurisprudence, the productive „higher jurisprudence” developed as juristical technique through analysis, concentration and construction revealed the true scientific nature of both doctrinal research (objective technique) by the scholar and practical application of law (subjective technique) by the judge. According to the first two laws of construction, the juristic construction of legal rules and judicial decisions has to respect the positive law („law of cover”) and to avoid logical inconsistency (»law of non-contradiction«), while the third one, „the law of juristical beauty” – the clarity of the construction – serves only as regulative ideal. Yet it is precisely the counterpoint of the scholar’s and judge’s voice – Jhering was also a passionate musician ! – which may reveal the deep meaning of this third law of juristical construction: the way in which both science and art play the law together.

Cuvinte cheie: Jhering, Jurisprudență, tehnică juridică, construcție, legea frumuseții juridice

Key-words: Jhering, Jurisprudence, Legal Technique, Legal Construction, Law of Juristical Beauty

Denisa BARBU (Institutul de Cercetări Juridice "Acad. Andrei Rădulescu", Academia Română, Universitatea "Valahia" din Târgoviște, Facultatea de Drept și Științe Administrative)- *Aprecierea probelor și forța probantă a acestora. Interpretări și controverse/ Evaluation of the evidence and their probative force. Interpretations and controversies*

Rezumat: „Probele, dovezile sunt nervul principal al procesului penal. Ele fac lumină asupra chestiunilor nebuloase din procesul penal”, spunea profesorul Ioan Tanoviceanu .

Astăzi, noțiunea și-a păstrat același sens metaforic întrucât întreaga activitate a organelor judiciare are la bază noțiunea de probă.

Pentru asigurarea unei bune celerități operaționale și totodată în vederea asigurării unei bune desfășurări a activității de justiție în acord cu garanția principiului legalității vizând controlul legalității în procesul penal, legiuitorul român a reglementat instituția mijloacelor de probă. Prin această atitudine legislativă se scoate în lumină interdependența dintre noțiunea de probă, care este un element de fapt și mijlocul de probă care presupune o materializare a elementului de fapt printr-un act de procedură care oferă posibilitatea bazei faptice, proba în sine, să poată fi administrată în procesul penal. Această interdependență este susținută și de formularea din alin. (2) a art. 97 CPP potrivit căruia „proba se obține în procesul penal prin următoarele mijloace” astfel se statuează regula fundamentală potrivit căruia probele se obțin în procesul penal doar prin mijloacele de probă prevăzute de lege.

Abstract: "Evidence is the main nerve of the criminal process. They shed light on nebulous issues in the criminal process", said Professor Ioan Tanoviceanu. Today, the notion has kept the same metaphorical meaning as the entire activity of judicial bodies is based on the notion of evidence.

In order to ensure a good operational speed and at the same time in order to ensure a good performance of the judicial activity in accordance with the guarantee of the principle of legality aimed at the control of legality in the criminal process, the Romanian legislator regulated the institution of evidence. Through this legislative attitude, the interdependence between the notion of evidence, which is an element of fact, and the means of proof that presupposes a materialization of the element of fact through a procedural act that offers the possibility of the factual basis, the evidence itself, to be brought to light be administered in the criminal process. This interdependence is also supported by the wording in para. (2) of art. 97 NCPP according to which "evidence is obtained in the criminal process by the following means" thus the fundamental rule is established according to which the evidence is obtained in the criminal process only by means of evidence provided by law.

Cuvinte cheie: probe, mijloace de proba, interpretări, legalitate

Key-words: evidence, evidence, interpretations, legality

Marius Nicolae BALAN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)- *Considerații privind practica Curții Constituționale în exercitarea atribuției conferite prin articolul 146 lit. f) din Constituția României/ Considerations on the practice of the Romanian Constitutional Court in the exercise of the power conferred by Article 146 subparagraph f) of the Constitution*

Rezumat: Conform articolul 146 lit. f) din Constituția României, Curtea Constituțională veghează la respectarea procedurii privind alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului. Legea fundamentală instituie o excepție de la regula conform căreia atribuțiile de contencios electoral revin în principiu instanțelor de drept comun. Curtea soluționează contestațiile privitoare la înregistrarea sau neînregistrarea candidaturilor, la împiedicarea campaniei electorale candidaților, anulează alegerile în caz de fraudă electorală, putând dispune repetarea turului de scrutin și validează rezultatele alegerilor. Exercitarea acestor atribuții implică interpretarea și aplicarea dispozițiilor procedurale cuprinse în Legea pentru alegerea Președintelui României și nu are caracterul unui control de constituționalitate a actelor sau a conduitei participanților la competiția electorală. În practica sa recentă, Curtea interpretează însă extensiv normele constituționale, asumându-și competențe pe care legea fundamentală nu i le-a conferit.

Abstract: According to Article 146 lit. f) of the Romanian Constitution, the Constitutional Court has the power to guard the observance of the procedure for the election of the President of Romania and to confirm the ballot return. The fundamental law sets up an exception to the general rule that electoral litigation is, in principle, a matter for the ordinary courts. The Court settles appeals concerning the registration or non-registration of candidates, the hindering of candidates' electoral campaign, invalidates elections in cases of electoral fraud, may order the re-run of the ballot and validates the outcome of the elections. The exercising of these powers requires the construction and enforcement of the procedural provisions contained in the Law for the Election of the President of Romania and does not have the character of a constitutionality review of the acts or conduct of the competitors in the electoral race. In its recent practice, however, the Court interprets constitutional rules extensively, assuming powers that the fundamental law has not conferred on it.

Cuvinte cheie: Curtea Constituțională a României; alegeri prezidențiale; contencios electoral; înregistrarea candidaturilor; interpretarea Constituției.

Key-words: Romanian Constitutional Court; Presidential Elections; Electoral Litigation; Registration of Candidates; Interpretation and Construction of the Constitution.

Ancuța Elena FRANȚ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Aspecte privind extragerea sunetelor din analiza imaginilor/ Aspects regarding sound extraction from image analysis*

Rezumat: Sunetele pot fi reconstituite din analiza vibrațiilor, inclusiv cele ale ferestrelor sau ale altor obiecte, care vibrează sub acțiunea undelor sonore. Acest proces se bazează pe faptul că sunetul, inclusiv vorbirea, generează unde care provoacă vibrații în obiectele din jur, chiar dacă aceste vibrații sunt extrem de subtile și invizibile pentru ochiul uman. Chiar dacă vibrațiile sunt foarte mici, ele conțin informații despre sunetul original. Pentru a capta aceste vibrații, se folosesc echipamente foarte sensibile. Una dintre tehnicile utilizate presupune folosirea camerelor video cu viteză mare, care, datorită faptului că filmează mii de cadre pe secundă, pot detecta mișcările minuscule ale unui obiect (de exemplu, o fereastră sau o pungă de plastic) provocate de sunet. O altă tehnică se bazează pe utilizarea vibrometrului cu laser, care folosește fascicule laser pentru a detecta vibrațiile minuscule ale suprafețelor și, prin analizarea modului în care laserul reflectat se modifică, poate măsura frecvențele și amplitudinile vibrațiilor. După ce sunt capturate vibrațiile, ele pot fi analizate cu ajutorul unor algoritmi care transformă datele despre frecvențele și amplitudinile vibrațiilor în unde sonore. Astfel, sunetul original (vorbire sau muzică) poate fi reconstituit. Aceste metode au un mare potențial, putând fi folosite, printre altele, în cercetarea științifică și în investigațiile criminalistice.

Abstract: Sounds can be reconstructed from vibration analysis, including the vibration of windows or other objects that vibrate under the action of sound waves. This process is based on the fact that sound, including speech, generates waves that cause vibrations in surrounding objects, even though these vibrations are extremely subtle and invisible to the human eye. Even though the vibrations are very small, they contain information about the original sound. To pick up these vibrations, very sensitive equipment is used. One of the techniques used involves the use of high-speed video cameras, which, due to the fact that they shoot thousands of frames per second, can detect the minute movements of an object (for example, a window or a plastic bag) caused by sound. Another technique is based on the use of the laser vibrometer, which uses laser beams to detect minute vibrations of surfaces and, by analysing how the reflected laser changes, can measure the frequencies and amplitudes of the vibrations. After the vibrations are captured, they can be analysed using algorithms that convert data

about vibration frequencies and amplitudes into sound waves. Thus, the original sound (speech or music) can be reconstructed. These methods have great potential, being used in scientific research and forensic investigations, among others.

Cuvinte cheie: vibrații, voce, sunete, analiza imaginilor, criminalistică

Key words: vibrations, voice, sounds, image analysis, forensics

Alina GENTIMIR (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Reflecții asupra imperativelor interpretative prevăzute în Statutul de la Roma: între standardele dreptului internațional penal și regulile dreptului internațional al drepturilor omului/ Reflections on the interpretative imperatives provided for in the Rome Statute: between the standards of international criminal law and the rules of international human rights law* (intervenție on-line)

Rezumat: Lucrarea își propune să sublinieze originalitatea imperativelor interpretative prevăzute în Statutul de la Roma, amintind tensiunile normative care stau la baza dreptului penal internațional. Nucleul lucrării constă în analiza imperativelor interpretative prevăzute în articolele 21 și 22 din Statutul de la Roma – interpretare conformă cu dreptul internațional al conflictelor armate și dreptul internațional al drepturilor omului și interpretare conformă cu principiul legalității. Se va argumenta că principiul interpretativ călăuzitor pentru infracțiunile internaționale prevăzute în Statutul de la Roma este legalitatea. Va fi realizată o reconciliere a articolului 21 cu acest principiu și i se va conferi un conținut care să fie în concordanță cu legalitatea.

Abstract: The paper aims to emphasize the originality of the interpretive imperatives set out in the Rome Statute, recalling the normative tensions underlying international criminal law. The core of the paper consists in the analysis of the interpretive imperatives provided in articles 21 and 22 of the Rome Statute – interpretation consistent with international law of armed conflicts and international human rights law and interpretation consistent with the principle of legality. It will be argued that the guiding interpretive principle for crimes in the Rome Statute is legality. It will be made a reconciliation of the article 21 with this principle and it will be given a content that is consistent with legality.

Cuvinte cheie: Statutul de la Roma, Curtea Penală Internațională, drepturile omului, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, metode de interpretare

Key-words: Rome Statute, International Criminal Court, human rights, European Court of Human Rights, methods of interpretation

Patric Daniel GHEBARU (Universitatea Ecologică, Școala Doctorală, Domeniul Drept)- *Executarea pedepselor principale în regim închis/ The execution of the main punishments in closed regime*

Rezumat: În România, regimurile progresive și regresive din cadrul sistemului penitenciar constituie o componentă importantă în executarea pedepselor privative de libertate. Aceste regimuri au un dublu rol: pe de o parte, ele urmăresc să stimuleze comportamentul responsabil al deținuților prin recompense treptate, iar pe de altă parte, au ca obiectiv reintegrarea persoanelor condamnate în societate. În acest context, evaluarea și revizuirea regimurilor progresive și regresive devin o prioritate. Analizarea acestor regimuri este necesară pentru a determina dacă ele răspund în mod adecvat provocărilor moderne ale justiției penale. Este necesară o reflectare profundă asupra eficienței lor în promovarea

reintegrării sociale, în menținerea ordinii în penitenciare și în respectarea drepturilor fundamentale ale deținuților.

Un alt aspect esențial care justifică alegerea acestei teme este necesitatea de a înțelege mai bine rolul personalului penitenciar în implementarea regimurilor progresive și regresive. Resursele umane și materiale joacă un rol decisiv în succesul sau eșecul acestui sistem. Personalul penitenciar se confruntă cu provocări semnificative în aplicarea acestor regimuri, în special în condițiile unei supraaglomerări cronice și a resurselor limitate.

Abstract: In Romania, progressive and regressive regimes within the penitentiary system constitute an important component in the execution of custodial sentences. These regimes have a dual role: on the one hand, they aim to stimulate the responsible behavior of prisoners through gradual rewards, and on the other hand, they aim to reintegrate convicted persons into society. In this context, the evaluation and review of progressive and regressive regimes becomes a priority. Analysis of these regimes is necessary to determine whether they adequately respond to modern criminal justice challenges. A deep reflection is needed on their effectiveness in promoting social reintegration, in maintaining order in prisons and in respecting the fundamental rights of prisoners. Another essential aspect that justifies the choice of this theme is the need to better understand the role of prison staff in the implementation of progressive and regressive regimes. Human and material resources play a decisive role in the success or failure of this system. Prison staff face significant challenges in enforcing these regimes, particularly in conditions of chronic overcrowding and limited resources.

Cuvinte cheie: sistem, pedeapsa principală, regim închis, reintegrare

Key words: system, main punishment, closed regime, reintegration

Daniel ATASIEI, Mirela-Mihaela APOSTOL (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Măsurile preventive în cazul restituirii cauzei la parchet/ Preventive measures in the context of returning a case to the prosecutor's office*

Rezumat: În cuprinsul acestui articol ne propunem să analizăm o problemă la confluența fazelor procesului penal – soarta măsurilor preventive în cazurile în care judecătorul de cameră preliminară (în procedura de cameră preliminară) dispune restituirea cauzei la parchet. Deși la o primă vedere am putea considera că situația aceasta este acoperită de jurisprudența obligatorie a Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțată în interpretarea reglementării legale corespunzătoare Codului de procedură penală anterior, vom observa în cuprinsul acestui articol că modalitatea de configurare a fazelor procesului penal potrivit cadrului legal actual nu permite aceleași soluții. De asemenea, vom identifica, în funcție de cazurile de restituire a cauzei la parchet, dacă și în ce măsură dispozițiile judecătorului de cameră preliminară influențează și îndeplinirea condițiilor pentru a menține măsura preventivă într-o cauză.

Abstract: In this article, we aim to examine a critical issue at the crossroads of the phases of criminal proceedings – the fate of preventive measures in cases where the preliminary chamber judge, during the preliminary chamber procedure, orders the case to be returned to the prosecutor's office. While it may initially seem that this situation is addressed by the binding case law of the High Court of Cassation and Justice, which interprets the legal provisions of the previous Code of Criminal Procedure, we will demonstrate that the structure of the criminal process under the current legal framework does not support the same solutions. Furthermore, we will assess, based on the specific circumstances of cases where the file is

returned to the prosecutor's office, whether and to what extent the rulings of the preliminary chamber judge impact the conditions for maintaining a preventive measure.

Cuvinte cheie: măsuri preventive; procedura de cameră preliminară; restituirea cauzei la parchet; jurisprudență obligatorie

Key words: preventive measures, preliminary chamber procedure, return to the prosecutor's office, binding case law

Mirela-Mihaela APOSTOL (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Infrațiunea de braconaj – interpretare teoretică și practică a normei de incriminare/ The offense of poaching – a theoretical and practical interpretation of the incriminating norm*

Rezumat: În cuprinsul prezentului material am decis să analizăm una dintre normele de incriminare cu un caracter specific, reglementată într-o lege specială – și anume infrațiunea de braconaj, prevăzută de dispozițiile art. 42 din Legea nr. 407/2006.. În cuprinsul articolului vom analiza norma de incriminare pentru a stabili dacă legiuitorul a reglementat sub această denumire mai multe infrațiuni distincte sau o infrațiune unică cu forme alternative de săvârșire, compatibilitatea dintre formele reglementate de lege, precum și aspecte punctuale pentru fiecare dintre acestea.

Abstract: In this material, we aim to analyze a specific incriminating norm, regulated under a special law—namely, the offense of poaching, as outlined in Article 42 of Law no. 407/2006. Our analysis will focus on whether the legislator, under this designation, has defined multiple distinct offenses or a single offense with alternative forms of commission, the compatibility of these forms as regulated by law, and specific considerations related to each one.

Cuvinte cheie: braconajul, fond cinegetic, conținut alternativ, conținuturi alternative, compatibilitate

Key words: Poaching, game fund, alternative content, alternative contents, compatibility

Alexandru - Cristian ADOCHIȚEI (Facultatea de Drept, Universitatea Babes-Bolyai din Cluj-Napoca), Bogdan TROFIN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)- *Considerații cu privire la necesitatea și oportunitatea celor mai recente modificări ale Codului penal. Corelația dintre contextul socio – politic și coerența legiuitorului penal român/ Considerations regarding the necessity and properness of the most recent amendments to the Criminal Code. The correlation between the social-political context and the coherence of the Romanian criminal lawmaker*

Rezumat: În mod ideal, modificările ori noutățile legislative trebuie să reflecte condiția socio – politică existentă la un moment dat în societate. Aspecte precum dezvoltarea societății, decadența acesteia ori politizarea excesivă conduc (deseori) la modificări legislative mai mult sau mai puțin coerente, în încercarea de păstrare a unui echilibru între status quo-ul social și status quo-ul legislativ.

Însă, înainte de interpretarea normelor juridice este necesar ca legiuitorul să realizeze o „interpretare” a necesităților și realităților sociale și politice contextuale, care să fundamenteze o anumită decizie legislativă.

Prezenta lucrare își propune să analizeze modificările legislative de dată recentă în materie penală, în încercarea de a răspunde, la finalul cercetării, dacă aceste modificări au avut drept fundament o serie de nevoi sociale concrete ori dacă reprezintă doar schimbări de optică a legiuitorului penal român în sfera anumitor incriminări.

Abstract: Ideally, legislative changes or novelties must reflect the socio-political condition existing at a given moment in society. Aspects such as the development of society, its decadence or excessive politicization lead (often) to more or less coherent legislative changes, in an attempt to maintain a balance between the social status quo and the legislative status quo.

However, before the interpretation of the legal norms, it is necessary for the legislator to make an "interpretation" of the contextual social and political needs and realities, which would substantiate a certain legislative decision.

This paper aims to analyze the recent legislative changes in criminal matters, in an attempt to answer, at the end of the research, if these changes were based on a series of concrete social needs or if they only represent changes in the perspective of the Romanian criminal legislator in the scope of certain crimes.

Cuvinte cheie: modificări legislative, context socio - politic, interpretarea normelor juridice, interpretarea condițiilor sociale

Key words: legislative changes, socio-political context, interpretation of legal norms, interpretation of social conditions

**Cosmin ȚUGUI (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)-
*Perspectivă comparată asupra regimului indemnității parlamentare/Comparative perspective on the parliamentary indemnity***

Rezumat: Este de esența unui regim democratic funcțional ca acei cetățeni care ajung să ocupe o funcție de demnitate publică, dobândită prin voința națiunii concretizate în votul direct, secret, liber și periodic exprimat, să beneficieze de o serie de garanții de protecție în raport cu eventuale șicane sau abuzuri motivate politic. Asimilată *lato sensu* imunității ca trăsătură fundamentală a mandatului parlamentar, dar și a celui prezidențial, într-o anume măsură, indemnitatea s-a individualizat gradual ca un concept de sine stătător, fiind statuată expres sau menționată strict descriptiv în constituțiile majorității statelor europene. Prin această lucrare ne propunem să realizăm o incursiune în paleta semnificațiilor istorice ale acestui concept și să analizăm totodată diferențele de nuanță în reglementarea indemnității în dreptul național, referindu-ne, în paralel, și la legislațiile altor state care detaliază, în mod deosebit, formele indemnității și condițiile de aplicare ale acesteia.

Abstract: It is of the essence of a functioning democratic regime that those citizens who become public office holders, acquired by the will of the nation through direct, secret, free and periodic voting, should benefit from a series of guarantees to protect them from politically motivated harassment or abuse. The indemnity, initially strictly related to the parliamentary or presidential immunity, has gradually become a concept in its own right, being expressly stated or referred to in a strictly descriptive way in the constitutions of most European countries. In this paper, we aim to explore the range of historical meanings of this concept and to analyse the differences in the nuances of the regulation of the indemnity in national law,

while also referring to the legislation of other countries which detail, in particular, the forms of the indemnity and the conditions for its application.

Cuvinte cheie: Libertatea de exprimare; indemnitate; imunitate; mandat reprezentativ; exercitarea mandatului; răspundere juridică.

Key words: Freedom of speech; indemnity; immunity; representative mandate; exercise of mandate; legal liability

PANEL III

Flaminia STÂRC-MECLEJAN (Facultatea de Drept, Universitatea de Vest din Timișoara)- *Despre jurisprudența evolutivă: când legile devin stranii făpturi vii, ducându-și și mai straniile existențe dincolo de cele ale autorilor/ On Evolutionary Jurisprudence: when laws become peculiar creatures that live even more peculiar lives, that extend over those of their producers* (intervenție on-line)

Rezumat: Jurisprudența evolutivă este o abordare din domeniul juridic care pornește de la ideea că legea nu poate fi creația unei singure minți umane. Dimpotrivă, preocuparea sa este de a arăta că dreptul nu este planificat în avans, pentru totdeauna, și de a explica cum nimic totuși în lumea dreptului nu se întâmplă în mod arbitrar. Lipsa arbitrariului este garantată de faptul că legile se află într-un echilibru condiționat cu societatea (M. Amstutz et al., 2007). Această relație fragilă și solicitantă dintre legi și societate depinde de capacitatea societății de a evolua (M. Amstutz et al., 2007). În mod corespunzător, legile devin stranii făpturi vii, ducându-și și mai straniile existențe dincolo de cele ale autorilor. Iar, orice întâlnire cu legile este o experiență unică ce nu poate fi repetată niciodată.

Abstract: Evolutionary Jurisprudence is an approach in law that is starting from the point that the law cannot be the creation of one single human mind. On the contrary, its concern is to show that law is not forever planned in advance and nevertheless to explain how nothing in the world of law happens arbitrarily. The non-arbitrariness is guaranteed by the fact that law stands in a conditional equilibrium with society (M. Amstutz et al., 2007). This fragile and demanding relationship between law and society depends on society's capacity to evolve (M. Amstutz et al., 2007). Accordingly, legal texts become peculiar creatures that live even more peculiar lives, that extend over much more than the life of their producers. Any encounters with the texts are unique experiences that can never be reproduced in the same way again.

Cuvinte cheie: Jurisprudența evolutivă, echilibru condiționat cu societatea, capacitate de a evolua, legile ca făpturi vii

Key words: Evolutionary jurisprudence, conditional equilibrium with society, capacity to evolve, laws as living creatures

Radu Bogdan BOBEI (Facultatea de Drept, Universitatea din București)- *O chestiune privind conflictul de legi: interpretarea normelor terțiare/ An issue regarding the conflict of laws: the interpretation of the tertiary norms* (intervenție on-line)

Rezumat: Conceptul de „conflict de legi” se dezvoltă el însuși în jurul a mai multor chestiuni. Una dintre acestea este denumită „interpretarea normelor terțiare”. Statul-națiune a cărui lege se aplică fondului contractului este identificată, într-adevăr, prin implicarea

normelor terțiare însele. Interpretarea acestora poate fi subsumată doctrinelor sau problemelor generale (de exemplu, calificarea) familiare conflictului de legi. Interpretarea aceluiași normă poate fi, de asemenea, subsumată așa-numitei reguli a „interpretării autonome”. Uniunea Europeană (denumită în continuare „UE”), o veritabilă sui generis federație, nu este nici É. Bartin, nici F. Kahn. UE este un veritabil actor al răspândirii - de-a lungul și de-a latul propriului „teritoriu”, a regulii deja menționate. Iată de ce un sistem sui generis federal al conflictului de legi de tip „UE” se dezvoltă în jurul interpretării autonome a conceptelor juridice. Prezentarea mea are scopul de a pune în contact, sub cupola noțiunii de „interpretare”, doctrinele generale (în special calificarea sau caracterizarea) familiare conflictului de legi și conflictul de legi de tip „UE”. Dreptul UE – în calitate de drept transnațional care diminuează „granița” netă dintre dreptul public și dreptul privat, facilitează acest lucru!

Abstract: The concept of conflict of laws evolves itself around manifold issues. One of them shall be called ‘the interpretation of the tertiary norms’. Indeed, the nation-state whose law is to be applied shall be identified by the way of involving the tertiary norms themselves. The interpretation of such norms may be subject to the general doctrines of choice of law (for instance, the characterization or classification). The interpretation of the same norms may be also subject to the so-called rule of ‘autonomous interpretation’. The European Union hereinafter called ‘EU’, a truly sui generis federation, is neither É. Bartin, nor F. Kahn. EU is a truly actor of spreading across its ‘territory’ the already mentioned rule. That’s why the federal-like system of the EU conflict of laws evolves around the autonomous interpretation of the legal concepts. My presentation aims to put in contact, under the chapeau of the concept of ‘interpretation’, the general doctrines of choice of law (particularly the characterisation or classification) and the conflict of laws EU style. EU law - as transnational law diminishing the firm „border” between public law and private law, allows that!

Cuvinte cheie: conflict de legi, norme terțiare, interpretare, drept public, drept privat, drept transnațional

Key words: conflict of laws, tertiary norms, public law, private law, transnational law

Gabriel ILIESCU (Universitatea Spiru Haret)- *Operatori deontici și grade de abținere/ Deontic Operators and Degrees of Forbearance* (intervenție on-line)

Rezumat: „Tot ceea ce nu este prohibit este permis” este doar unul dintre principiile de interpretare a normelor juridice. Ne propunem ca scop abordarea acestui principiu din perspectiva logicii deontice. Aceasta este dedicată Dreptului de către Georg Henrik von Wright. Astfel, prohibit, permis și obligatoriu sunt trei operatori de bază în această logică. În doctrina juridică expresia dată este un principiu. În logica deontică aceasta este doar o teoremă. Ceea ce înseamnă că: 1. este demonstrată din axiome, reguli și definiții inițiale ale unui sistem; 2. la rândul său poate participa la demonstrarea altor teoreme; 3. i se pot aplica ambii operatori acționali: a face și a se abține și la toate cele patru evenimente introduse de către același autor. Pentru a evidenția dinamica interpretării am recurs la ideea de grad de abținere.

Abstract: „Everything that is not forbidden is permitted” is the only one of the principles in interpretation of the legal norms. We aim to approach this principle from the perspective of Deontic Logic. This is dedicated to Law by Georg Henrik von Wright. Thus, forbidden, permitted și obligatoriu are three basic operators in this logic. In legal doctrine the given expression is a principle. In Deontic Logic this is just a theorem. Which means that: 1. It is demonstrated from axioms, rules and initial definitions of an axiomatic system; 2. In turn it can participate in proving other theorems; 3. can be applied to both actional operators: to do

and to forbear and all the four events introduced by the same author. In order to highlight the dynamic of the interpretation we resorted to the idea of degree of forbearance.

Cuvinte cheie: Interzis, permis, obligatoriu, a face, a se abține, grad de abținere

Key words: Forbidden, permitted, obligatory, to do, to forbear, degree of forbearance

Andra IFTIMIEI (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
- *Actualitatea și importanța dreptului comparat - elemente din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului – II/ Topicality and importance of comparative law - Elements from the case law of the European Court of Human Rights – II*

Rezumat: Lumea dreptului comparat se află într-o pendulare perpetuă între tradiție, tranziție și reformă. Prezentul studiu are ca scop identificarea, prezentarea și analiza modului în care instanțe europene, precum Curtea Europeană a Drepturilor Omului, își modulează jurisprudența prin raportare la materialele relevante de drept comparat. Totodată, studiul nostru are în vedere dorința de evidențiere a modului în care interpretarea dreptului nu mai poate fi ancorată exclusiv în limite naționale, fiind imperioasă recurgerea la studiile comparative. Prin urmare, metodele de cercetare alese și utilizate sunt următoarele: metoda dreptului comparat, studiul de caz, iar dintre metodele calitative am ales să operăm cu metoda observației.

Prima parte a lucrării a fost publicată într-un volum colectiv.

Abstract: The world of comparative law is in a perpetual oscillation between tradition, transition and reform. This study aims to identify, present and analyze the way in which European courts, such as the European Court of Human Rights, modulate their jurisprudence by referring to the relevant materials of comparative law. At the same time, our study has in mind the desire to highlight the way in which the interpretation of the law can no longer be anchored exclusively within national limits, resorting to comparative studies being imperative. Therefore, the research methods chosen and used are the following: the method of comparative law, and among the qualitative methods we chose to operate with the observation method.

Cuvinte cheie: drept comparat, actualitate, jurisprudență, Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Key words: comparative law, present, case-law, European Court of Human Rights

Luiza Cristina GAVRILESCU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Argumente de interpretare unitară a prevederilor privind limitarea drepturilor creditorilor de a finaliza unele demersuri judiciare paralele procedurii insolvenței deschisă ulterior împotriva debitorului/ Arguments for the unified interpretation of provisions regarding the limitation of creditors' rights to complete certain judicial actions parallel to the insolvency procedure subsequently opened against the debtor*

Rezumat: Practica judiciară diversă a evidențiat necesitatea unificării interpretării prevederilor legale referitoare la incidența suspendării de drept a căilor de atac promovate în cazul acțiunilor în realizarea creanțelor, formulate anterior deschiderii procedurii insolvenței debitorului. Se recomandă interpretarea coroborată a prevederilor legale privind modalitățile de soluționare a căilor de atac formulate de către ambele părți în cauzele vizând aceiași

creanță, în condițiile în care față de debitor s-a deschis ulterior procedura insolvenței. Soluționarea problemei impune concilierea principiilor „*generalia specialibus non derogant*” și „*exceptio est strictissimae interpretationes*”, prin prisma raportului de complementaritate, în vederea interpretării unitare a normelor ce limitează dreptul creditorilor de a finaliza demersuri judiciare paralele procedurii insolvenței deschise ulterior împotriva debitorului. Interpretarea dispozițiilor derogatorii de la regula suspendării de drept a acțiunilor în pretenții față de debitorul intrat în procedura insolvenței învederează admisibilitatea continuării soluționării căilor de atac promovate în acțiunile recuperare a creanțelor, în paralel cu desfășurarea procedurii insolvenței deschise ulterior împotriva debitorului.

Abstract: The diverse judicial practice highlighted the need to unify the interpretation of the legal provisions regarding the incidence of the automatic stay of appeals filed in the case of actions in the realization of claims, formulated prior to the opening of the debtor's insolvency procedure. It is recommended that the corroborated interpretation of the legal provisions regarding the methods of solving the appeals filed by both parties in the cases concerning the same claim, given that the insolvency procedure was subsequently opened against the debtor. The resolution of the problem requires the reconciliation of the principles "generalia specializes non derogant" and "exception est strictissimae interpretations", through the lens of the complementarity ratio to uniformly interpret the rules that limit creditors' right to complete judicial proceedings parallel to the insolvency procedure subsequently opened against the debtor. The interpretation of the derogatory provisions from the rule of automatic stay of actions against the debtor entered into the insolvency procedure envisages the admissibility of continuing the resolution of appeals promoted in the debt recovery actions in parallel with the conduct of the insolvency procedure subsequently opened against the debtor.

Cuvinte cheie: Procedura insolvenței, acțiune în pretenții, suspendare automată, interpretare unitară, practică judiciară divergentă

Key words: Insolvency proceedings, action in claims, automatic stay, unitary interpretation, divergent case law

Claudia Antoanela SUSANU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Dinamica interpretării normei juridice. Considerații practice vizând interferența procedurii de insolvență cu litigiile de drept comun/ The dynamics of the interpretation of the legal norm. Practical issues regarding the interference of insolvency proceedings with common law disputes*

Rezumat: Materia insolvenței se particularizează prin reguli de competență și de procedură, care sunt diferite de cele ale dreptului comun. Organele care aplică procedura insolvenței sunt: instanțele judecătorești, judecătorul-sindic, administratorul judiciar și lichidatorul judiciar. Unele considerații despre procesele și cererile de natură judiciară aferente procedurii insolvenței ce intră în competența judecătorului sindic.

Abstract: The matter of insolvency is characterized by rules of competence and procedure, which are different from those of common law. The bodies that apply the insolvency procedure are : the courts, the syndic judge, the judicial administrator and the judicial liquidator. Some considerations about the lawsuits and requests of a judicial nature related to the insolvency procedure that fall under the competence of the syndic judge.

Cuvinte cheie: procedura de insolvență, judecătorul sindic, proces

Key words: the insolvency procedure, the syndic judge, trial

Oana-Cristina MUNTEANU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Statutul creditorului nenotificat în cadrul procedurii insolvenței – între stabilitatea derulării procedurii și limitarea drepturilor recunoscute creditorului. Aspecte teoretice și practice/ The status of the non-notified creditor in insolvency proceedings - between the stability of the proceedings and the limitation of the creditor's rights. Theoretical and practical aspects* (intervenție on-line)

Rezumat: Prezentul articol propune o analiză teoretică dar și practică a cadrului juridic conferit de Legea specială a insolvenței creditorului care, nefiind notificat, s-a aflat într-o imposibilitate obiectivă de a formula declarație de creanță în termenul stabilit de judecătorul-sindic prin încheierea/sentința de deschidere a procedurii. În lipsa unui text de lege care să reglementeze expres modalitatea de soluționare a cererii de înscriere a creanței la masa credală, respectiv prin intermediul unui raport de activitate sau, dimpotrivă, prin întocmirea unui nou tabel de creanțe de către administratorul/lichidatorul judiciar, practica a devenit una neunitară. Mai mult decât atât, faptul preluării procedurii în stadiul în care aceasta se află îl plasează pe creditorul nenotificat într-o poziție defavorabilă față de ceilalți creditori, acesta fiind pus în situația în care, fiind depășite termenele legale de contestare a tabelelor de creanță sau a rapoartelor de activitate anterior întocmite, să nu i se recunoască dreptul de acces la justiție.

Abstract: This article proposes a theoretical but also practical analysis of the legal framework conferred by the Special Insolvency Law to the creditor who, not having been notified, was objectively unable to file a statement of claim within the deadline set by the insolvency judge in the judgment opening the proceedings. In the absence of a legal text expressly regulating the way in which the request for the entry of the claim in the creditor mass is dealt with, namely by means of an activity report or, on the contrary, by the drawing up of a new table of claims by the insolvency administrator/judicial liquidator, the practice has become a non-unitary one. Moreover, the fact of taking over the proceedings at the current stage places the non-notified creditor in an unfavorable position vis-à-vis the other creditors, as he is placed in the situation where, having exceeded the legal deadlines for contesting the tables of claims or the previously drawn up activity reports, he is not recognized the right of access to justice.

Cuvinte cheie: creditor, notificare, legea insolvenței, procedură concursuală, repunere în termen

Key words: creditor, notification, insolvency law, bankruptcy procedure, reinstatement

Vlad VIERIU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Patrimoniul cultural religios - o categorie generată de interpretarea sistematică/ Religious cultural heritage - a category generated by systematic interpretation*

Rezumat: Dreptul românesc al patrimoniului cultural, în fapt o sumă relativ eterogenă de norme juridice de sorginte națională și internațională, asemenea altor reglementări aparținând unor culturi juridice naționale relevante, este un domeniu legal și științific în perfecționare. În așteptarea viitorului Cod al patrimoniului cultural al României, este timpul reafirmării și remodelării principiilor și categoriilor esențiale pentru o nouă redactare coerentă, integrată, organică a dreptului patrimoniului cultural. Rațiuni teologice și necesități practice izvorând din uzul special al bunurilor ce au vocația de a susține cultul public al diferitelor religii și confesiuni, bunuri care în același timp fac parte din patrimoniul cultural

mobil sau imobil, orientează interpretarea legală spre delimitarea unei categorii aparte - patrimoniul cultural religios. Funcțiile sale speciale susținute de un regim juridic necesar distinct ne obligă să nu facem abstracție de acest produs de sinteză al interpretării juridice sistematice a unei complexități de norme.

Abstract: The Romanian cultural heritage law, in fact a relatively heterogeneous sum of legal norms of national and international origin, like other regulations belonging to relevant national legal cultures, is a legal and scientific field in improvement. While waiting for the future Cultural Heritage Code of Romania, it is time to reaffirm and reshape the essential principles and categories for a new coherent, integrated, organic drafting of cultural heritage law. Theological reasons and practical necessities arising from the special use of goods that have the vocation to support the public worship of different religions and confessions, goods that at the same time are part of the movable or immovable cultural heritage, orient the legal interpretation towards the delimitation of a special category - the religious cultural heritage. Its special functions, supported by a distinct necessary legal regime, oblige us not to disregard this synthesis product of the systematic legal interpretation of a complexity of rules.

Cuvinte cheie: dreptul patrimoniului cultural, interpretare, patrimoniu cultural religios, cult

Key words: cultural heritage law, interpretation, cultural religious heritage, worship

Andrei-Alexandru SOLOMON (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Perspective pluridisciplinare în hermeneutica juridică comparativă/ Pluridisciplinary perspectives in comparative legal hermeneutics*

Rezumat: Dreptul comparat nu presupune doar metoda comparativă de cercetare a sistemelor de drept (macrocomparație) sau a instituțiilor juridice similare din sisteme de drept distincte (microcomparație). După cum se afirmă cu precădere în literatura juridică postmodernă, în contrast față de definiția sa „clasică”, dreptul comparat nu se rezumă la o simplă metodă, ci este o veritabilă știință autonomă, al cărui obiect îl reprezintă crearea unei perspective juridice noi prin analiza și înțelegerea dreptului în context. Dincolo de o comparație care evidențiază asemănări și deosebiri prin juxtapunere, dreptul comparat, înțeles ca știință de sine stătătoare, are în vedere înțelegerea substanțială a: alterității în drept, a dialogului și a aculturațiilor juridice care se desfășoară constant în interacțiunea care are loc între culturile juridice, respectiv între juriști și confrății acestora din sisteme de drept diferite. Astfel, având în vedere rolul său esențial în procesul de armonizare a normelor juridice (e.g. în cazul dreptului european), precum și îndeplinirea idealurilor anterior amintite, dreptul comparat interacționează, în mod firesc, cu alte discipline juridice, împrumutând și integrând metodele lor specifice.

Abstract: Comparative law does not imply only the comparative method of research of legal systems (macrocomparison) or of similar legal institutions in distinct legal systems (microcomparison). As stated in the postmodern legal literature, in contrast to its “classic” definition, comparative law is not limited to a simple method, but is a genuine autonomous science, whose object is to create a new legal perspective by analysing and understanding law in context. Beyond a comparison that highlights similarities and differences through juxtaposition, the comparative law, understood as a science in its own right, takes into account the substantial understanding of: the alterity in law, the dialogue and legal acculturations that are constantly carried out in the interaction between legal cultures, respectively between lawyers and their peers from different legal systems. Thus, given its crucial role in the process of harmonising legal rules (e.g. in the case of European law), as well as the fulfilment of the

above-mentioned ideals, comparative law naturally interacts with other legal disciplines, borrowing and integrating their specific methods.

Cuvinte cheie: drept comparat, culturi juridice, hermeneutică juridică

Key words: comparative law, legal cultures, legal hermeneutics

Carmen Lorena VLĂDUȚ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Metode și provocări în interpretarea normei juridice: teorie și practică/ Methods and Challenges in the Interpretation of Legal Norms: Theory and Practice* (intervenție on-line)

Rezumat: Interpretarea normei juridice este un proces important pentru aplicarea corectă a legii, care combină aspecte artistice și științifice. Articolul discută principalele metode de interpretare juridică, cum ar fi cele gramaticale, sistematice, istorice, logice, analogice și teleologice, fiecare având propriile instrumente pentru clarificarea normelor în diverse situații. Se abordează și rolul interpretului, evidențiindu-se importanța unei metode echilibrate ce îmbină textul legii cu scopul său, ținând cont de contextul social și juridic. În final, se analizează impactul interpretării asupra soluțiilor practice, evidențiind complexitatea acestui proces în drept.

Abstract: Interpretation of the legal norm is an important process for the correct application of the law, which combines artistic and scientific aspects. The article discusses the main methods of legal interpretation, such as grammatical, systematic, historical, logical, analogical and teleological, each of which has its own tools for clarifying norms in various situations. The role of the interpreter is also addressed, highlighting the importance of a balanced method that combines the text of the law with its purpose, taking into account the social and legal context. Finally, the impact of interpretation on practical solutions is analyzed, highlighting the complexity of this legal process.

Cuvinte cheie: normă juridică, interpretare juridică, metodă gramaticală, metodă teleologică

Key words: legal norm, legal interpretation, grammatical method, teleological method

Nikoleta MELNIC, Nicolae ȚÂU, Corina AJDER, Oxana GOLUBOVSKI (Academy of Economic Studies of Moldova/State Pedagogical University Ion Creangă/State Secretary of Ministry of Labour and Social Protection)- *Inclusive Strategy for Writing English in International Treaty, Declarations*

Abstract: Inclusive Strategy for Writing English in International Treaty, Declarations was a priority of official, working language in Internationalization and Globalization English in Conventions, Agreements, Declarations, Treaty, and its implementation. Writing opening addresses, statements of Heads of Delegations, Statement of Declaration, Conclusion of Conference, of Meeting, Joint Committee, Declarations, Agreements, Treaty, Amendments, Revising, Conditions and Transitional Reserves, Friendly settlement, Unilateral Declaration sign and ratify, enter in force and implementation. The EU is Moldova's leading trading partner, foreign investor, aid donor, leadership using a negotiation EU strategy. The Association Agreement between the European Union and the European Atomic Energy Community and their Member States establishes a new legal framework for

the advancement of relations Writing, opening addresses, statements of Heads of Delegations, Statement of Declaration, Conclusion of Conference, of Meeting, Joint Committee, Declaration, Agreement, Treaty, Amendments, Revising, Conditions and Transitional Reserves, Friendly settlement, Unilateral Declaration sign and ratify, enter in force and implementation. Council of Europe was organised 6 High-Level Conference on the Implementation of the European Convention on Human Rights, Reykjavík on 16 and 17 May 2023 to stand united against Russia's war of aggression against Ukraine, Copenhagen on 12 and 13 April 2018, Shared responsibility – ensuring a proper balance and enhanced protection, our shared responsibility in 27 March 2015 Brussels, Brighton on 19 and 20 April 2012 at the initiative of the United Kingdom Chairmanship of the Committee of Ministers of the Council of Europe declares The full implementation of the Convention at national level requires States Parties to take effective measures to prevent violations, Conference meeting at Izmir on 26 and 27 April 2011 at the initiative of the Turkish for filtering, Conference on the Future Proceedings on the European Court of Human Rights, Switzerland, Interlaken, 2010.

Key-words: International English, European Treaty, Agreement, Declarations

PANEL IV

Carmen Tamara UNGUREANU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Interpretarea unui transplant juridic. Cazul finanțării de către terți a litigiilor colective de consum/ Interpretation of a legal transplant. The case of third party funding of collective consumer disputes*

Rezumat: Prin transplant juridic sau legal se înțelege împrumutul de norme/instituții juridice dintr-un sistem de drept în altul. Dreptul român a fost și este receptiv la transplanturi din dreptul continental, iar apartenența la UE a determinat și deschiderea spre concepte de *common law*. Finanțarea litigiilor de către terți face parte din ultima categorie și s-a infiltrat în dreptul român, via dreptul UE, prin transpunerea Directivei europene privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor. Legiuitorul național a preluat instituția, încercând o adaptare la specificul dreptului român. Rezultatul este o himeră (în sensul mitologiei grecești), care va fi dificil de „manevrat” în practica judiciară. În lucrarea pe care o propunem, vom încerca o interpretare a himerei românești, făcând apel, deopotrivă, la doctrina și practica din sistemul de export (anglo-saxon) și din dreptul european.

Abstract: The term „legal transplant” means the borrowing of rules/institutions from one legal system to another. Romanian law was and is receptive to transplants from continental law system. The EU country's membership has also determined the openness to common law concepts. The third party litigation funding is part of the last category and has infiltrated Romanian law, via EU law, through the transposition of the European Directive on representative actions for the protection of the collective interests of consumers. The national legislator took over the institution, trying to adapt it to Romanian law. The result is a chimera (in the sense of Greek mythology), which will be difficult to "handle" in judicial practice. In the paper we propose, we will attempt an interpretation of the Romanian chimera, using, equally, the doctrine and practice from the export system (Anglo-Saxon) and European law.

Cuvinte cheie: transplant juridic, finanțarea litigiilor de către terți, consumatori, acțiuni colective

Key words: legal transplant, third party litigation funding, consumers, collective actions

Olga-Andreea URDA / Ionuț-Alexandru TOADER (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)- *Modificarea OUG 44/2008 - soluție pentru transformarea activității antreprenoriale/ Amendment of Government Emergency Ordinance 44/2008 - solution for transforming entrepreneurial activity*

Rezumat: Activitatea persoanei fizice autorizate, a întreprinderii individuale și a întreprinderii familiale a dobândit o mai mare dimensiune, odată cu modificarea legislației fiscale. Astfel, antreprenorii au optat pentru aceste forme de organizare a activității lor atât pentru optimizarea fiscală cât și pentru facilitățile oferite, incluzând aici posibilitatea păstrării contabilității în partidă simplă sau procedurile mai facile de lichidare. Însă odată cu creșterea activității se impunea cu necesitate transformarea lor în alte forme de organizare a activității, neexistând însă soluții juridice în acest scop.

Recenta modificarea a OUG 44/2008, permite persoanei fizice autorizate, a întreprinderii individuale și a întreprinderii familiale, în anumite condiții pe care le vom detalia în prezentul studiu, să se transforme în societăți reglementate de Legea nr. 31/1990.

Abstract: The activities of the authorized natural person, individual enterprise and family enterprise have taken on a greater dimension with the amendment of tax legislation. Entrepreneurs have thus opted for these forms of organization of their business both for tax optimization and for the facilities they offer, including the possibility of keeping simple bookkeeping or easier liquidation procedures. However, with the growth of their activity, it was necessary to transform them into other forms of business organization, but there were no legal solutions for this purpose.

The recent amendment of GEO 44/2008 allows authorized individuals, sole proprietorships and family businesses, under certain conditions that we will detail in this study, to transform themselves into companies governed by Law 31/1990.

Cuvinte cheie: persoana fizică autorizată, a întreprindere individuală, întreprindere familială, transformare, fond de comerț

Key words: authorized natural person, individual enterprise, family enterprise, transformation, trade goodwill

Aura Elena AMIRONESEI (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)- *Valențele juridice ale noțiunii de „publicitate”/ The Legal Spectrum of the Concept of Advertising*

Rezumat: În cadrul lucrării vor fi explorate valențele juridice ale noțiunii de publicitate, analizând în special conținutul publicității comerciale, elementele care o definesc și reglementarea legală. De asemenea, sunt avute în vedere și implicațiile juridice mai largi ale conceptului de publicitate în diferite ramuri de drept, precum dreptul civil, dreptul electoral și dreptul consumatorului. În articol va fi evidențiată importanța unei interpretări juridice nuanțate și dinamice a publicității, având în vedere evoluțiile recente din sfera digitală și influențele acestora asupra dreptului.

Abstract: The paper will explore the legal implications of the concept of advertising, with a particular focus on the content of commercial advertising, the defining elements, and its legal regulation. Additionally, the broader legal implications of the concept of advertising in various branches of law, such as civil law, electoral law, and consumer law, will be considered. The article will highlight the importance of a nuanced and dynamic legal interpretation of advertising, taking into account recent developments in the digital sphere and their influence on the law.

Cuvinte cheie: publicitate, publicitate comercială, interpretare

Key words: publicity, advertising, interpretation

Sebastian ANTOCE (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)- *Interpretarea, instrument de atenuare a bias-ului algoritmic în contractele electronice/ Interpretation, a tool for mitigating algorithmic bias in electronic contracts*

Rezumat: Prezentul articol analizează rolul interpretării juridice în atenuarea bias-ului algoritmic din cadrul contractelor electronice. Într-o eră digitală în care algoritmi influențează tot mai mult procesele de formare, interpretare și executare a contractelor, bias-ul algoritmic poate crea dezechilibre semnificative între părțile contractuale. Studiul propune două modele de reglementare: modelul din Singapore, care se bazează pe o autoritate centrală pentru a oferi o interpretare oficială a normelor, și modelul din Canada, care promovează explicabilitatea algoritmilor printr-o abordare teleologică, orientată către scopul normei. Articolul explorează aplicabilitatea acestor cadre în contextul contractelor electronice și sugerează că interpretarea juridică poate oferi soluții pentru prevenirea discriminării și asigurarea echității în procesele automatizate de luare a deciziilor. Este oferită și o perspectivă de cercetare a acestui fenomen în cadrul contractelor electronice, ceea ce subliniază importanța unor reglementări adaptate pentru a proteja libertatea contractuală și drepturile părților în era digitală.

Abstract: This article analyzes the role of legal interpretation in mitigating algorithmic bias within electronic contracts. In a digital era where algorithms increasingly influence the formation, interpretation, and execution of contracts, algorithmic bias can create significant imbalances between contracting parties. The study proposes two regulatory models: the Singapore model, which relies on a central authority to provide an official interpretation of norms, and the Canadian model, which promotes algorithmic explainability through a teleological approach focused on the purpose of the norms. The article explores the applicability of these frameworks in the context of electronic contracts and suggests that legal interpretation can offer solutions to prevent discrimination and ensure fairness in automated decision-making processes. The research also provides insights into this phenomenon within electronic contracts, highlighting the importance of regulations to protect contractual freedom and the rights of parties in the digital age.

Cuvinte cheie: Bias algoritmic, contracte electronice, interpretare juridică, explicabilitate

Key words: Algorithmic bias, Electronic contracts, Legal interpretation, Explainability

Tudor-Matei RUSU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)- *Impactul Directivei privind diligența necesară în materie de durabilitate a*

întreprinderilor asupra contractelor de externalizare/ Impact of Corporate Sustainability Due Diligence Directive on outsourcing contracts

Rezumat: Directiva privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor a fost adoptată în contextul în care Uniunea Europeană s-a angajat să modernizeze economia socială din statele membre printr-o tranziție treptată și justă către sustenabilitate. Din acest punct de vedere, atingerea obiectivelor în materie de sustenabilitate ar fi imposibilă fără implicarea întreprinderilor din toate sectoarele economiei. Directiva stabilește norme referitoare la obligațiile societăților în ceea ce privește impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului cauzat de propria activitate sau de activitatea economică a partenerilor contractuali ai întreprinderilor.

Abstract: The Corporate Sustainability Due Diligence Directive was issued at a moment when the European Union has taken the responsibility of modernising the social economy of the member states by a just and step by step transition towards sustainability. From this point of view, accomplishing the objectives regarding sustainability would be impossible without the participation of companies from all the sectors of the economy. The Directive states about the obligations of companies, regarding the negative impact their activity or their partnerships have on the environment and also from a human rights perspective.

Cuvinte cheie: sustenabilitatea activității societăților, Directiva (UE) 2024/1760, externalizare, lanț de aprovizionare

Key words: Corporate Sustainability, Directive (EU) 2024/1760, outsourcing, supply chain

Carmen VĂSCU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - Interpretarea normelor europene în materia închirierii de locuințe pe termen scurt prin prisma condițiilor socio - economice naționale/ Interpretation of European rules in the matter of short-term rentals considering the national socio-economic limitations

Rezumat: Uniunea Europeană a adoptat un nou Regulament cu privire la colectarea și schimbul de date între platformele de închiriere și autorități, având drept scop principal creșterea transparenței într-un sector care a cunoscut o creștere fulminantă (în special în perioada pandemică) și care a funcționat, anterior, fără reglementări neechivoce. În anumite comunități locale, autoritățile se confruntă însă cu nemulțumiri ale cetățenilor cauzate de creșterea excesivă a fenomenului de închiriere pe termen scurt a locuințelor în scop turistic. Practic, localnicilor li s-a limitat accesul la piața închirierilor de locuințe pe termen mediu și lung, întrucât proprietarii preferă să obțină venituri semnificativ mai mari din închirierea imobililor pe termen scurt și foarte scurt, prin intermediul platformelor dedicate (Airbnb). Confruntate cu nevoia de a răspunde necesităților și realităților socio-economice, autoritățile din marile orașe turistice au început să impună o serie de limitări asupra închirierilor de locuințe pe termen scurt, pentru a reduce presiunea pe piața imobiliară, interpretând în acord cu interesul local normele europene.

Abstract: The European Union has adopted a new Regulation on the collection and exchange of data between rental platforms and authorities, with the main aim of increasing transparency in a sector that has seen explosive growth (especially during the pandemic) and that has worked, previously, without unequivocal regulations.

In certain local communities, however, the authorities are facing citizen dissatisfaction caused by the excessive growth of the phenomenon of short-term rentals for tourism purposes. In

practice, local residents have had limited access to the medium and long-term housing rental market, as owners prefer to obtain significantly higher incomes from short and very short-term property rentals through dedicated platforms (Airbnb). Confronted with the need to respond to necessities and socio-economic realities, the authorities of major tourist cities have begun to impose a series of limitations on short-term housing rentals, in order to reduce pressure on the real estate market, interpreting European regulations in accordance with local interest.

Cuvinte cheie: airbnb, regulament european, închiriere, termen scurt

Key words: airbnb, european Regulation, rental, short – term

Marius BRĂNICI (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
- *Investiții internaționale în litigii: modele de finanțare alternative/International investments in litigation: alternative funding models*

Rezumat: Prezenta lucrare își propune să abordeze finanțarea litigiilor de către terți (*third party funding*) prin prisma dezvoltării sale în domeniul investițiilor internaționale, prezentând cu acuratețe mecanismul și modul său de aplicare. De asemenea, lucrarea va cuprinde o prezentare a tipurilor de litigii în care se utilizează TPF, precum și particularitățile aplicabilității TPF în arbitrajul comercial și investițional internațional. Pe lângă modalitățile convenționale de finanțare a litigiilor, vor fi conturate mai multe metode prin care se poate acorda finanțare, care să corespundă nevoilor diverse ale finanțatorilor și clienților. În acest sens, vor fi prezentate particularitățile modelelor de finanțare alternative finanțării tradiționale a litigiului, precum și structuri de finanțare a litigiului de către un terț (Portofoliu funding, Basket of cases, Hybrid Damage Based Agreements funding, Alternative business structures, Professional funders, One-off or one-time funders, Case by case funders etc.) și eventualele avantaje pe care le prezintă comparativ cu modalitatea standard de finanțare.

Abstract: This paper aims to address third-party funding (TPF) from the perspective of its development in the field of international investments, accurately presenting the mechanism and its application. Additionally, the paper will include an overview of the types of disputes in which TPF is used, as well as the specific features of TPF's applicability in international commercial and investment arbitration. Beyond conventional methods of litigation funding, various methods of providing funding will be outlined to meet the diverse needs of funders and clients. In this regard, the particularities of alternative funding models compared to traditional litigation funding will be presented, as well as third-party litigation funding structures (Portfolio funding, Basket of cases, Hybrid Damage-Based Agreements funding, Alternative business structures, Professional funders, One-off or one-time funders, Case by case funders, etc.) and the potential advantages they offer compared to the standard funding model.

Cuvinte cheie: finanțare, litigii, investiții, alternative, internațional

Key words: funding, litigation, investments, alternative, internațional

Crina-Maria STANCIU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Interpretări juridice ale promisiunii prin intermediul teoriei non-dreptului/Legal interpretations of the promise by means of the non-law theory*

Rezumat: În sistemul de drept românesc promisiunea poate fi percepută într-o formă duală: fie ca pe un act juridic unilateral, fie ca pe un contract preparatoriu al unui viitor

contract. Cu toate acestea, prin interpretarea normelor juridice existente nu am putut regăsi o reglementare cadru care să acopere toate situațiile posibile în care promisiunea ar putea fi utilizată pentru a putea produce efecte juridice. Prin intermediul prezentei lucrări vom încerca să analizăm o parte a situațiilor în care promisiunea produce efecte juridice, deși norma de drept nu prevede un regim juridic particularizat, specializat la acestea. Folosindu-ne, prin urmare, de teoria non dreptului, enunțată și cercetată de către profesorul Jean Carbonnier vom analiza de ce este bine ca anumite raporturi juridice întemeiate pe promisiune să nu prezinte și o reglementare particularizată: se dorește oferirea unei mai mari libertăți având în vedere spontaneitatea care caracterizează, spre exemplu, promisiunile realizate între membrii unei familii, în sfera succesorală sau aceea contractuală. Cu alte cuvinte, ca urmare a spontaneității anumitor raporturi juridice regulile aplicabile vor putea fi extrase nu din lege, din drept, ci din conduită și non-drept.

Abstract: In the Romanian legal system, the promise can be perceived in a dual form: either as a unilateral legal act, or as a preparatory contract for a future contract. However, by interpreting the existing legal norms, we could not find a framework regulation that covers all possible situations in which the promise could be used to produce legal effects. Through this paper, we will try to analyze some of the situations in which the promise produces legal effects, although the law does not provide for a particularized legal regime, specialized for them. Using, therefore, the theory of non-rights, stated and researched by Professor Jean Carbonnier, we will analyze why it is good that certain legal relationships based on promises do not present a particularized regulation: it is desired to offer greater freedom having in mind in view of the spontaneity that characterizes, for example, the promises made between members of a family, in the successional or contractual sphere. In other words, as a result of the spontaneity of certain legal relationships, the applicable rules will be able to be extracted not from the law, but from conduct and non-law.

Cuvinte cheie: promisiunea, act unilateral, act preparatoriu, non-drept

Key words: promise, unilateral act, preparatory act, non-law

Alexandru CHISTRUGA (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)- *Interdependența dintre Erodarea Imunității Suverane și Ascensiunea Vulture Funds/ The Nexus between Sovereign Immunity Erosion and the Rise of Vulture Funds*

Rezumat: Imunitatea de jurisdicție a fost un obstacol major în calea apariției fondurilor speculative de tip *vulture funds*. Astfel, până la mijlocul secolului XX, instanțele din Statele Unite aplicau doctrina imunității suverane absolute, care proteja statele debitoare de acțiunile intentate de creditorii privați. Cu toate acestea, în 1952, Departamentul de Stat al S.U.A. a introdus conceptul de imunitate suverană restrictivă, sugerând că statele străine nu ar trebui să se mai bucure de imunitate de jurisdicție atunci când litigiul are legătură cu o activitate comercială desfășurată de acestea. Însă, fără o legislație clară care să definească noțiunile de imunitate de jurisdicție și activitate comercială, instanțele au fost cele care au interpretat intențiile legiuitorului american. Prin urmare, în această lucrare, ne propunem să analizăm modul în care instanțele americane au conturat noțiunea de activitate comercială, urmând să evidențiem etapele cruciale care au dus la erodarea imunității suverane, facilitând astfel apariția fondurilor de tip *vulture funds*.

Abstract: Sovereign immunity posed a significant barrier to the rise of vulture funds. Until the mid-20th century, U.S. courts adhered to the doctrine of absolute sovereign immunity, which shielded debtor states from lawsuits brought by private creditors. However,

in 1952, the U.S. Department of State introduced the doctrine of restrictive sovereign immunity, arguing that foreign states should not be immune from jurisdiction when they are involved in commercial activities. In the absence of clear legislation defining "sovereign immunity" and "commercial activity," it fell to the courts to interpret the intentions of the Department of State. Therefore, this paper will focus on how U.S. courts have defined the concept of commercial activity and trace the key developments that led to the erosion of sovereign immunity, ultimately facilitating the rise of vulture funds.

Cuvinte cheie: imunitate de jurisdicție, vulture funds, interpretare

Key words: sovereign immunity, vulture funds, interpretation

Bianca Raluca TULAC (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)- *Contractul încheiat între un trust de investiții în bunuri imobile și un investitor, sub lupa interpretării. Poate fi calificat drept un contract de fiducie?/ Contract Between a Real Estate Investment Trust and an iInvestor, Under the Magnifying Glass of Interpretation. Can It be Qualified Under a Trust Contract?*

Rezumat: În prezent, trusturile de investiții străine în imobile cunoscute la nivel internațional sub denumirea de „Real Estate Investment Trust” (REITs) pot fi incluse, fără prea multe dificultăți, în categoria actorilor principali de pe scena investițiilor străine. Aceste entități juridice facilitează posibilitatea persoanelor fizice sau juridice de a investi, gestionând în locul acestora un portofoliu de proprietăți generatoare de venituri. Întreaga operațiune se concretizează în temeiul unui contract de investiții în bunuri imobile încheiat între un REIT și un investitor. Având în vedere raporturile juridice astfel născute între cele două părți, se poate pune problema dacă această convenție reprezintă, de fapt, un contract de fiducie. În acest context, prin prisma acestui articol, ne propunem să clarificăm această ipoteză, pe baza interpretării trăsăturilor specifice operațiunii de investiție și a articolelor 773-791 Cod civil, care reglementează instituția fiduciei.

Abstract: Today, foreign real estate investment trusts, known internationally as Real Estate Investment Trusts (REITs), can be easily categorized as major players on the foreign investment scene. These legal entities make it easier for individuals or companies to invest by managing a portfolio of income-generating properties on their behalf. The whole operation takes the form of a real estate investment contract between a REIT and an investor. In view of the legal relationship thus created between the two parties, the question may be raised whether this agreement is in fact a contract of trust. In this context, this article aims to clarify this hypothesis by interpreting the specific features of the investment transaction and Articles 773-791 of the Civil Code, which regulate the institution of trust.

Cuvinte cheie: REITs, investitor, contract de investiții în bunuri imobile, contract de fiducie

Key words: REITs, investor, real estate investment trusts, trust contract

Elena SÂRGHI (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Interpretarea contractului în paradigma dreptului român și a dreptului comparat/ Contract Interpretation in the Romanian and Comparative Law Paradigm*

Rezumat: Această lucrare prezintă principalele reguli de interpretare a contractului, făcând referire la diverse metode reținute de literatura de specialitate și practica judiciară, însoțite de exemple care să faciliteze înțelegerea paradigmei

interpretării contractului. În acest registru, lucrarea debutează cu dreptul român și modul în care legiuitorul român se raportează la acest mecanism prezent atât în etapa precontractuală, cât și cea contractuală propriu-zis, în care actul juridic își produce efectele specifice, și continuă cu câteva repere de drept comparat, luându-se ca reper dreptul englez, american și german.

Abstract: This paper presents the main rules of contract interpretation, referring to various methods retained from specialized literature and judicial practice, accompanied by examples to facilitate the understanding of the paradigm of contract interpretation. It begins with Romanian law and the way in which the Romanian legislator relates to this mechanism, which is present in both the precontractual and the actual contractual stage, in which the legal act produces its specific effects, and continues with some comparative law references, taking English, American and German law as a point of reference.

Cuvinte cheie: interpretarea contractului, metoda sistematică, metoda teleologică, metoda gramaticală

Key words: contract interpretation, systematic method, teleological method, grammatical method

PANEL V

Mircea-Dan BOB-BOCȘAN (Facultatea de Drept, Universitatea Babes-Bolyai din Cluj-Napoca)-*Două texte ale codului civil și interpretarea lor posibilă: testamentul olograf și rezerva succesorală/ Two texts of the Romanian Civil Code and their possible interpretation: the holographic will and the compulsory share* (intervenție on-line)

Rezumat: Progresul tehnic și tendințele socio-economice sunt factori care influențează optica legiuitorului asupra instituțiilor juridice. Cu toate acestea, reglementarea testamentului olograf și a rezervei succesoriale în codul civil român nu par să fi reacționat în vreun fel. Este această constatare o realitate sau numai o aparență?

Abstract: Technical progress and socio-economic trends are factors that influence the legislator's perspective on legal institutions. However, the regulation of the holographic will and the compulsory share in the Romanian civil code do not seem to have reacted in any way. Is this finding a reality or just an appearance?

Cuvinte cheie: tehnologie - cod civil - testament - rezervă - reformă

Key words: technology - civil code - wills - compulsory share – reform

Septimiu Ioan PUT (Facultatea de Drept, Universitatea Babes-Bolyai din Cluj-Napoca) - *Interpretarea judiciară creatoare de drept?!/ Does judicial interpretation create law?! (intervenție on-line)*

Rezumat: Una dintre disputele majore ale Teoriei dreptului este legată de limitele interpretării juridice și judiciare, cu accent preponderent pe posibilitatea judecătorului de a crea drept. Deși în familia de drept romano-germanică, rolul judecătorului în soluționarea cauzei este limitat de ultra-normativizarea pozitivă, observăm că judecătorul creează și recrează dreptul cu fiecare ocazie, cu fiecare hotărâre pronunțată. Nu într-un libertinaj absolut, dar suficient de caracterizat, pentru că în „actul creator al interpretării”, judecătorul rămâne, totuși, suveran. Asta pentru că rostind dreptul (*juris dictio*) îl aduce din starea abstractizată și ipotetică în existența concretă și imediată. Astfel, ar trebui să vedem interpretarea ca „un act de creație”. Fără interpretare, regula însăși n ar fi aplicabilă, reprezentând exclusiv o simplă virtualitate ontologică, nu existențială. Calificarea unei situații, de fapt sau de drept, ca fiind reglementată de o anumită normă juridică supraordonată, implică în mod necesar, nu numai determinarea acestei situații, dar și interpretarea normei respective.

Abstract: One of the major disputes in the Theory of Law is related to the limits of legal and judicial interpretation, with a predominant focus on the judge's ability to create law. Although in the Romano-Germanic family of law, the role of the judge in the resolution of the case is limited by positive ultra-normatization, we observe that the judge creates and recreates law on every occasion, with every judgment pronounced. Not in an absolute libertinism, but sufficiently characterized, because in the „creative act of interpretation”, the judge remains sovereign. This is because by pronouncing the law (*juris dictio*) he brings it from its abstract and hypothetical state into concrete and immediate existence. Thus, we should see interpretation as an ‘act of creation’. Without interpretation, the rule itself would not be applicable, being merely an ontological, not an existential, virtuality. The characterization of a factual or legal situation as being governed by a particular superordinate legal rule necessarily entails not only the determination of that situation, but also the interpretation of that rule.

Cuvinte cheie: drept, interpretare juridică, *juris-dictio*, aplicarea dreptului

Key words: law, interpretation of law, *juris-dictio*, application of law

Septimiu PANAINTE (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Procedura suspendării contractului individual de muncă/ The procedure for suspending the individual employment contract*

Rezumat: Legislația muncii nu cuprinde reglementări procedurale cu privire la suspendarea contractului individual de muncă. Actul de suspendare este deosebit de important atât în planul raportului de muncă, cât și, adeseori, în planul raporturilor de asigurare socială la care salariatul este parte. Deși nu sunt impuse condiții de formă și de conținut în privința actului de suspendare, acesta trebuie să fie scris și este dezirabil să cuprindă dispoziția, cauza și temeiul legal al suspendării, durata (dacă este posibil să fie determinată) și efectele acesteia. Modalitățile de comunicare ale actului de suspendare sunt: prin predare directă; prin poștă; prin intermediul executorului judecătoresc; electronic, prin mijloace de comunicare la distanță, atât timp cât comunicarea în această manieră este una uzuală între părți și formatul documentului este unul accesibil.

Abstract: The labor legislation does not include procedural regulations regarding the suspension of the individual employment contract. The act of suspension is particularly important both in the plan of the employment relationship and, often, in the plan of social insurance relationships. Although no conditions of form and content are imposed on the act of suspension, it must be written and it is desirable to include the resolution, the cause and

the legal basis of the suspension, its duration (if it is possible to be determined) and its effects. The methods of communication of the act of suspension are: by direct delivery; by mail; through the bailiff; electronically, by means of remote communication, as long as the communication in this way is customary between the parties and the format of the document is accessible.

Cuvinte cheie: contract individual de muncă, decizie de suspendare, procedură

Key words: employment contract, suspension, decision, procedure

Lucia IRINESCU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
- *Aspecte privind înstrăinarea părintească/ Aspects regarding parental alienation*

Rezumat: Conceptul de „înstrăinare părintească” introdus prin Legea nr. 123/2024 nu este unul nou în peisajul nostru juridic. Cunoscut până la momentul adoptării Legii nr. 123/2024 sub denumirea de “alienare parentală”, conceptul se referea la situațiile de nerespectare a dreptului pe care îl are părintele nerezident de a menține relații cu copilul său după desfacerea căsătoriei. Statistic, specialiștii în domeniu au constatat faptul că în cazurile de alienare parentală mai sunt afectate și dreptul copilului de a menține relații și cu alte persoane față de care acesta s-a bucurat de viață de familie sau a dezvoltat relații de atașament. Fenomenul înstrăinării părintești a fost recunoscut constant și în practica Curții Europene a Drepturilor Omului, care a sancționat în repetate rânduri statele pentru încălcări ale prevederilor art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului referitor la dreptul la viață privată și la familie, deoarece nu au adoptat măsuri pentru a proteja părintele față de care copilul a suferit o înstrăinare.

Abstract: The concept of "parental alienation" introduced by Law no. 123/2024 is not a new one in our legal landscape. Known until the adoption of Law no. 123/2024 under the name of "parental alienation", the concept referred to situations of non-respect of the non-resident parent's right to maintain relations with his child after the dissolution of the marriage. Statistically, specialists in the field found that in cases of parental alienation, the child's right to maintain relationships with other people with whom he enjoyed family life or developed attachment relationships is also affected. The phenomenon of parental alienation has also been consistently recognized in the practice of the European Court of Human Rights, which has repeatedly sanctioned states for violations of the provisions of art. 8 of the European Convention on Human Rights regarding the right to private life and family, because they did not adopt measures to protect the parent from whom the child suffered alienation.

Cuvinte cheie: copil, autoritate părintească, exercitarea în mod exclusiv, interesul superior al minorului

Key words: child, parental authority, exclusive exercise, the best interest of the minor

Dan Constantin TUDURACHE (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Evoluția noțiunii de posesie și a rolului acesteia în dobândirea drepturilor reale/ The Evolution of the Notion of Possession and Its Role in the Acquisition of Real Rights*

Rezumat: Posesia este o stare de fapt generatoare de drepturi sau de efecte juridice. Pentru existența posesiei sunt necesare două elemente: unul material – *corpus* – și altul psihologic, intențional – *animus*. Dar pentru a produce efectele sale juridice, posesia trebuie să fie utilă, adică să prezinte o sumă de calități. Noul Cod civil a realizat o revizuire a calităților

și viciilor posesiei, luând în considerare criticile ce au fost aduse reglementării anterioare. Dat fiind că în materia publicității drepturilor reale imobiliare, Noul Cod civil reglementează sistemul de carte funciară cu efect constitutiv și forța probantă a înscrierii în cartea funciară, este restrâns în mod semnificativ rolul posesiei în dobândirea drepturilor reale.

Abstract: Possession is a state of fact generating rights or legal effects. For the existence of possession, two elements are necessary: one material - corpus - and another psychological, intentional - animus. But in order to produce its legal effects, the possession must be useful, as present a sum of qualities. The new Civil Code carried out a review of the qualities and vices of possession, taking into account the criticisms that were brought to the previous regulation. Given that in the matter of real estate rights publicity, the New Civil Code regulates the land registry system with constitutive effect and the probative force of the registration in the land registry, the role of possession in the acquisition of real rights is significantly restricted.

Cuvinte cheie: posesie, calitățile posesiei, viciile posesiei, mod de dobândire a drepturilor reale

Key words: possession, qualities of possession, the vices of possession, method of acquiring real rights

Codrin CODREA (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Contradicții și antinomii aparente în materia drepturilor reale/ Apparent Contradictions and Antinomies in Real Estate Law*

Rezumat: Coerența este una dintre exigențele de ordin logic ale oricărui proiect de codificare, presupunând evitarea contradicțiilor pe două paliere - atât la nivelul normei juridice, cât și la nivelul normelor juridice în raporturile dintre ele. Atât timp cât avem în vedere norme juridice în vigoare, contradicțiile și antinomiile rezultate dintr-o primă lectură trebuie plasate sub rezerva aparenței: doar aparent aceste formulări creează un efect de incoerență, iar această aparență trebuie să epuizeze posibilitățile interpretării logice. Lucrarea își propune să analizeze câteva astfel de aparente contradicții și antinomii din materia drepturilor reale și să le clarifice printr-o interpretare logică.

Abstract: Coherence is one of the logical requirements of any codification project, involving the avoidance of contradictions on two levels - both within the legal norm and in the relations between legal norms. As long as we consider the legal norms in force, the contradictions and antinomies that arise from an initial reading must be regarded as merely apparent: these formulations only seemingly create an incoherent effect, and this appearance must be exhausted through the possibilities of logical interpretation. The paper aims to analyze some of these apparent contradictions and antinomies in the field of real estate law and clarify them through logical interpretation.

Cuvinte cheie: interpretare logică, contradicții aparente, antinomie, drepturi reale

Key words: logical interpretation, apparent contradictions, antinomy, real estate law

Ana-Maria GOLDAN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Clara non sunt interpretanda? - utilizarea metodei logice ca premisă în interpretarea cazuală/ Clara non sunt interpretanda? - the use of the logical method as a premise in casual interpretation*

Rezumat: Expresia „interpretare logică” este, prin esență, ambiguă întrucât pe de o parte, face trimitere la utilizarea exhaustivă a argumentelor logicii formale iar pe de altă parte include toate procesele și argumentele menite să descopere sententia legis. De fapt, această ambiguitate vizează înțelegerea pe deplin a caracterului logic aferent argumentelor invocate. În procesul de interpretare cazuală, folosirea argumentelor logice presupune extragerea din lege a unui sens adecvat cazului. Astfel, în mintea judecătorului apare întrebarea firească: a vizat legiuitorul o anumită ipoteză sau dimpotrivă a exclus-o? În cadrul lucrării de față vom evidenția rolul metodei logice în procesul de interpretare cazuală în contrast cu principiul „clara non sunt interpretanda” care impune metoda de interpretare literală a normelor juridice.

Abstract: The expression „logical interpretation” is essentially ambiguous since, on the one hand, it refers to the exhaustive use of the arguments of formal logic, and on the other hand, it includes all the processes and arguments aimed at discovering the sententia legis. In fact, this ambiguity aims at fully understanding the logical nature of the arguments invoked. In the process of casual interpretation, the use of logical arguments involves extracting from the law a meaning appropriate to the case. Thus, the natural question arises in the judge's mind: did the legislator wanted a certain hypothesis or, on the contrary, excluded it? In this paper, we will highlight the role of the logical method in the process of casual interpretation in contrast to the principle „clara non sunt interpretanda” which imposes the method of literal interpretation of legal norms.

Cuvinte cheie: interpretare cazuală, argumente logice, sententia legis, normă juridică

Key words: casual interpretation, logical arguments, sententia legis, legal norm

Mădălina-Gabriela GUȚĂ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Concubinajul la granița dintre reglementare și interpretare/ Concubinaje on the borderline between regulation and interpretation*

Rezumat: Încă din cele mai vechi timpuri, omul a căutat un loc pe care să-l numească „acasă”. Pentru unii indivizi, „acasă” înseamnă locul mult iubit unde s-au născut, au crescut și prins rădăcini, iar pentru alții reprezintă un microunivers format din oamenii dragi, în interiorul căruia primesc și oferă iubire. De-a lungul vieții, fiecare individ are posibilitatea de a-și mări sau micșora propriul microunivers, mai ales că interacționează cu membrii comunității în care trăiește, stabilind diverse relații. Contactul cu ceilalți membrii constituie un bun prilej pentru individ de a-și găsi „jumătatea”, adică acea persoană care îi va aduce bucurie și lumină în viață. Odată ce a găsit persoana potrivită, individul trece de la singular la plural, întrucât nu se mai gândește doar la sine ci și la ființa iubită, alături de care vrea să-și petreacă întreaga viață. Prin urmare, apare întrebarea de altfel firească, despre maniera în care cei doi își vor petrece restul vieții. Vor încheia o căsătorie pentru mai multă stabilitate sau consideră că „nu o simplă hârtie îi ține împreună” mai ales că, iubirea dintre ei există și fără ea.

Abstract: Since ancient times, man has been looking for a place to call "home". For some individuals, "home" is the beloved place where they were born, grew up and put down roots, while for others it is a microuniverse of loved ones, where they receive and give love. Throughout life, each individual has the opportunity to enlarge or shrink their microuniverse,

especially as they interact with members of the community in which they live, establishing various relationships. Contact with other members is a good opportunity for human beings to find their "other half", the person who will bring joy and light into their lives. Once he has found the right person, the individual moves from the singular to the plural, as he no longer thinks only of himself, but also of the loved one with whom he wants to spend his whole life. The natural question arises as to how the couple will spend the rest of their lives. Will they get married for more stability, or do they consider that "not just a piece of paper keeps them together", especially since the love between them exists without it.

Cuvinte cheie: concubinaj, căsătorie, avantaje, inconveniente, dreptul francez

Key words: concubinage, marriage, advantages, inconveniences, French law

Ana-Maria CARABINERU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)- *Chiar dacă nu se poate cu dragoste...se poate cu respectarea interesului superior al copilului/ Even if love is impossible... the principle of the child's best interest must be respected*

Rezumat: În contextul în care normele juridice din dreptul familiei ajung să fie privite drept rigide, tehnice sau inflexibile prin raportare la așteptările societății, determinarea și asigurarea interesului superior al copilului nu este întotdeauna un aspect facil de îndeplinit, ci o continuă provocare a societății noastre.

În lucrarea de față ne propunem relevarea diferitelor fațete ale acestui principiu, analizându-i reflexia în reglementarea noului Cod civil, a Legii nr. 272/2004 privind protecția copilului, a Legii nr. 273/2004 privind adopția, în psihologie, respectiv în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Abstract: In the context in which the legal norms of family law come to be regarded as rigid, technical or inflexible in relation to society's expectations, determining and ensuring the child's best interest, is not always an easy aspect to fulfill, but a continuous challenge of our society.

In this paper we intend to reveal the different facets of this principle, analyzing its reflection in the regulation of the new Civil Code, of the Law no. 272/2004 on child protection, of the Law no. 273/2004 on adoption, in psychology, and in the jurisprudence of the European Court of Human Rights respectively.

Cuvinte cheie: interesul superior al copilului, autoritate părintească, interdisciplinaritate, principiu de drept

Key words: the best interest of the child, parental authority, interdisciplinarity, legal principle

Sorin-Claude MODREANU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Buna-credință în contracte. Funcția interpretativă a bunei-credințe/ Good faith in contracts. The interpretative function of good faith*

Rezumat: Buna-credință reprezintă una dintre cele patru valori juridico-morale cardinale ale dreptului, alături de autonomia de voință, echitate și obligația de iubire a aproapelui. Avându-și rădăcinile în dreptul roman, definiția, conținutul concret, efectele și funcțiile acestui concept au făcut obiectul unor ample dezbateri și studii, nefiind nici până în prezent un subiect care să poată fi considerat epuizat. Din perspectiva funcțiilor bunei-

credințe în context contractual, funcția interpretativă necesită o analiză amănunțită. Principalul înțeles al acestei funcții este dat de necesitatea interpretării contractelor potrivit voinței comune reale a părților. O importantă discuție care generează divergențe în doctrină privește distincția sau suprapunerea între această funcție și funcția completivă a bunei-credințe. În concret, este necesar să se stabilească în ce măsură trebuie și poate fi utilizat conceptul de bună-credință ca o regulă de interpretare contractuală, fără ca această activitate să se transforme într-o operațiune de completare a contractului de către judecător.

Abstract: Good faith is one of the four cardinal legal-moral values of law, together with free will, equity and the obligation to love one's neighbor. With its roots in Roman law, the definition, specific content, effects and functions of this concept have been the subject of extensive debate and study, and it is still not a subject that can be considered exhausted. From the point of view of the functions of good faith in a contractual context, the interpretative function requires detailed analysis. The main meaning of this function is given by the need to interpret contracts according to the real common intention of the parties. An important discussion that generates divergences in the legal literature concerns the distinction or overlap between this function and the completive function of good faith. In concrete terms, it is necessary to determine to what extent the concept of good faith should and can be used as a rule of contractual interpretation, without this activity turning into a completive operation carried by the judge.

Cuvinte cheie: bună-credință, contracte, interpretare, voință

Key words: good faith, contracts, interpretation, intention

Nicolae-Horia ȚIȚ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
- *Un demers interpretativ necesar - racordarea dispozițiilor Codului de procedură civilă referitoare la executarea silită la cele aplicabile procesului civil/ A necessary interpretative step - connecting the provisions of the Code of Civil Procedure regarding enforcement to those applicable to the civil process*

Rezumat: În numeroase situații, aplicarea dispozițiilor cuprinse în Cartea a V-a a Codului de procedură civilă presupune interpretarea acestora prin prisma regulilor generale stabilite de lege cu privire la etapa jurisdicțională a procesului. Una dintre instituțiile procesuale care necesită o astfel de interpretare este aceea a competenței instanței de executare. Vor fi analizate o serie de situații în care au fost realizate astfel de conexiuni și abordate critic soluțiile din practica judiciară.

Abstract: In numerous situations, the application of the provisions contained in Book V of the Code of Civil Procedure requires their interpretation through the lens of the general rules established by law regarding the jurisdictional stage of the process. One of the procedural institutions that requires such an interpretation is that of the enforcement court's jurisdiction. A series of situations in which such connections were made will be analyzed and the solutions from judicial practice will be critically approached.

Cuvinte cheie: interpretare, executare silită, instanță, competență

Key words: interpretation, enforcement, court, jurisdiction